

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

KATEDRA HISTORIE

MENŠINY ŽIJÍCÍ V ČESKÉ REPUBLICE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Tereza Drozdová

Občanská výchova se zaměřením na vzdělávání

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Marie Fritzová, Ph.D.

Plzeň 2023

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně
s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 26. dubna 2023

.....
vlastnoruční podpis

RÁDA BYCH PODĚKOVALA PANÍ MGR. ET. MGR. MARIÍ FRITZOVÉ
PH.D. ZA VEDENÍ TÉTO BAKALÁŘSKÉ PRÁCE, ZA JEJÍ CENNÉ RADY,
OCHOTU A VĚCNÉ PŘIPOMÍNKY PŘI KONZULTACÍCH.

OBSAH

Úvod	2
1 DEFINICE STĚŽEJNÍHO POJMOSLOVÍ	4
1.1 NÁROD A NÁRODNOSTNÍ MENŠINA	4
1.2 ETNICITA A ETNIKUM	5
1.3 MIGRACE	6
1.4 INTEGRACE	8
1.5 XENOFOBIE	8
2 HISTORIE VIETNAMSKÉHO ETNIKA U NÁS	10
2.1 MIGRACE PŘED ROKEM 1989	10
2.2 KOMUNITA PO ROCE 1989	11
2.2.1 Členění vietnamské komunity	12
2.3 VIETNAMSKÁ MENŠINA V ČR DNES	13
3 INTEGRACE VIETNAMSKÉ MENŠINY	14
3.1 ZÍSKÁNÍ OBČANSTVÍ	14
3.2 ZNALOST ČESKÉHO JAZYKA	15
3.3 INTEGRAČNÍ PROGRAMY A ORGANIZACE	18
3.4 INFORMOVANOST O ŽIVOTĚ V ČR	20
3.5 ZHODNOCENÍ INTEGRACE	21
4 ŽIVOT VIETNAMSKÉ MENŠINY V ČESKÉ REPUBLICCE	23
4.1 KOMUNITNÍ CENTRA	23
4.2 VIETNAMSKÉ ORGANIZACE	24
4.3 VIETNAMSKÁ MÉDIA V ČR	25
5 KULTURA VIETNAMSKÉ MENŠINY	28
5.1 KULTURNÍ SPECIFIKA VE VERBÁLNÍ A NEVERBÁLNÍ KOMUNIKACI	28
5.2 SPECIFICKÉ ZVYKY, ODLIŠNOSTI	29
5.3 VIETNAMSKÉ SVÁTKY	30
5.4 NÁBOŽENSTVÍ	31
5.5 VIETNAMSKÁ RODINA	32
5.5.1 Vietnamská jména	33
5.5.2 Banánové děti	33
5.6 VIETNAMSKÁ KUCHYNĚ	33
5.7 VOLNÝ ČAS	34
6 VIETNAMCI V MÉDIÍCH	35
6.1 ANALÝZA HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN	35
6.2 ANALÝZA 100+1	37
6.3 ANALÝZA IDNES.CZ	37
6.4 ANALÝZA LIDOVÝCH NOVIN	39
6.5 ANALÝZA RESPEKTU	40
6.6 ANALÝZA IROZHLASU	40
ZÁVĚR	44
SUMMARY	46
PRAMENY A LITERATURA	47
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK, GRAFŮ A DIAGRAMŮ	54

Úvod

Bakalářská práce se bude věnovat vybrané menšině žijící v České republice, konkrétně tedy minoritě vietnamské. Téma práce jsem si zvolila z důvodu provázanosti s mým studijním oborem, kdy pokládám za velmi důležité, v hodinách občanské výchovy, otázku menšin se studenty důkladně rozebírat a diskutovat. Důvodem, proč jsem si pro svoji práci zvolila právě vietnamskou minoritu, je její poměrně výrazné zastoupení v mém okolí. Dalším podnětem pro výběr této minority je také její markantní kulturní a jazyková odlišnost.

Hlavním cílem bakalářské práce je přiblížit život této menšiny na území České republiky, jejich historii, kulturu a jazyk. Druhým cílem je zhodnotit, jak se daří jejich integrace do české společnosti a jak je podporována jejich vlastní kulturní a národní identita. K dosažení stanovených cílů práce bude využito metody sběru dat z odborných publikací, komparace, analýza a syntéza získaných dat. Praktická část bude provedena metodou sondážní výběrové analýzy. Analýze budou podrobeny články z veřejnoprávních, soukromých, ale i desinformačních médií. Sondážní analýzu zvolených médií nelze generalizovat, jedná se pouze o ukázkou.

V první části se zaměřím na všeobecné seznámení s tematikou národnostních menšin, dále se budu podrobněji věnovat konkrétní vybrané menšině. Úkolem první kapitoly bude definovat stěžejní pojmy, jež pokládám za klíčové pro tuto práci. Druhá kapitola se zaměří na historii migrace vietnamské minority do České republiky před rokem 1989, následně budou uvedena statistická data, konkrétně počty žijících Vietnamců na území našeho státu v posledních 10 letech. Cílem bude ukázat, zda dochází k nárůstu či poklesu vietnamské minority v České republice. Třetí kapitola se bude věnovat druhému předpokládanému cíli bakalářské práce, a to integraci menšiny do společnosti. Primárně se zaměřím na integraci jazykovou, dále pak na informovanost dané menšiny o životě na území České republiky a v neposlední řadě na získání státního občanství pro danou menšinu. Další kapitola pojedná o životě vietnamské menšiny u nás, přiblíží život v komunitních centrech, představí různé vietnamské organizace a seznámí nás s vietnamskými médii fungujícími v České republice. Poslední, nejrozsáhlejší kapitola poskytne informace z oblasti kulturní, bude členěna do několika podkapitol, které se budou zabývat rozdílným chováním minority, rodinou, mezigeneračními vztahy, sňatky, náboženstvím a volnočasovými aktivitami minority.

Druhá, tedy praktická část bude obsahovat sondážní výběrovou analýzu novinových článků týkající se vietnamské menšiny. Vybrané články se zabývají tím, jak se o vietnamské

komunitě hovoří ve veřejném prostoru. Na základě zjištěných poznatků bych také chtěla nastínit, jak podle většinového názoru probíhá integrace této menšiny do české společnosti. Ve své analýze se snažím prozkoumat rozsáhlý mediální prostor, pracuji proto se články z veřejnoprávních i soukromých medií. I přes snahu obsáhnout více platforem v českém mediálním prostoru se jedná pouze o sondážní analýzu ke zkoumanému tématu, výsledky zde uvedené proto nelze generalizovat.

1 DEFINICE STĚŽEJNÍHO POJMOSLOVÍ

První kapitola si klade za cíl definovat stěžejními pojmy, které jsou nosné pro tuto kvalifikační práci. Za pomoci odborné literatury pojmy jasně vydefinují.

1.1 NÁROD A NÁRODNOSTNÍ MENŠINA

Pojem národnostní menšina jasně definuje zákon 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů:

„(1) Národnostní menšinou se rozumí společenství občanů České republiky žijících na území současné České republiky, kteří se odlišují od ostatních občanů zpravidla společným etnickým původem, jazykem, kulturou a tradicemi, tvoří početní menšinu obyvatelstva a zároveň projevují vůli být považováni za národnostní menšinu za účelem společného úsilí o zachování a rozvoj vlastní svébytnosti, jazyka, kultury a zároveň za účelem vyjádření a ochrany zájmů jejich společenství, které se historicky utvořilo.

(2) Příslušníkem národnostní menšiny je občan České republiky, který se hlásí k jiné než české národnosti a projevuje přání být považován za příslušníka národnostní menšiny spolu s dalšími, kteří se hlásí ke stejné národnosti.“¹

Problematika vymezení pojmu menšina patří mezi nejsložitější otázky právní ochrany národnostních menšin. Vymezení národnostních menšin je problematické jak na úrovni globální, tak na úrovni regionální.²

„Národ je osobitě a uvědomělé kulturní a politické společenství, na jehož utváření mají největší vliv společné dějiny a společné území.“³

Pojem národ je určován za pomoci tří hledisek, jež se navzájem kombinují, některá se mohou projevovat více či méně, dokonce mohou i absentovat. Konkrétně se jedná o kulturní kritérium, identifikovatelné spisovným jazykem, společným náboženstvím a společnými dějinnými událostmi. Kritérium politické existence je charakteristické buď vlastním státem, nebo autonomní postavení v mnohonárodnostním nebo federativním státě. Poslední hledisko psychologické spočívá ve společném vědomí jedinců o příslušnosti k určitému národu.⁴

¹ Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů.

² PETRÁŠ, René, PETRŮV, Helena a SCHEU, Harald Christian. *Menšiny a právo v České republice*. Vyd. 1. Praha: Auditorium, 2009. s. 18.

³ UNIVERZITA KARLOVA. *Velký sociologický slovník. I, A-O*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996. s. 668–669.

⁴ PRŮCHA, Jan. *Multikulturní výchova: příručka (nejen) pro učitele*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2006. s. 34–35.

„Národ je od začátku až do konce imaginární komunitou; jakožto entita existuje jen potud, pokud se jeho příslušníci duševně a citově „identifikují“ s kolektivem, s většinou jehož členů ani nikdy nepřijdou do fyzické blízkosti.“⁵

Definice pojmu národ se v různých studiích liší, vždy záleží na autorově pochopení tohoto pojmu, každý autor chápe pod pojmem národ něco odlišného, autoři se vždy snaží o originalitu definice. „Skupina národ byla vždy charakterizována kombinací několika druhů vazeb a vztahů (jazykových, historických, teritoriálních, ekonomických, náboženských, teritoriálních), přičemž absence některého vztahu nevyklučovala existenci národa.“⁶

Podle Hrochova názoru z roku 1968 do charakteristiky národa nutně patří, že: „jeho příslušníci jsou navzájem spjati komunikačně i společným osudem ve vyšším stupni než s příslušníky jiných národů a že jsou pospolitostí rovnoprávných občanů, kteří se za příslušníky národa považují.“⁷

1.2 ETNICITA A ETNIKUM

„Etnicitu se týká vztahů mezi skupinami, jejichž členové považují příslušníky jiných skupin za kulturně odlišné.“⁸

V antropologické literatuře se termínem etnická skupina obecně označuje populace, která:

1. „Je do značné míry biologicky sebeudržující se,
2. sdílí základní kulturní hodnoty, které se realizují ve zjevné jednotě kulturních forem,
3. tvoří komunikační a interakční pole,
4. má členy, kteří se identifikují a jsou identifikováni ostatními jako tvořící kategorii odlišitelnou od jiných kategorií stejného řádu.“⁹

⁵ BAUMAN, Zygmunt. *Myslet sociologicky: netradiční uvedení do sociologie*. Překlad Jana Ogrocká. Praha: Sociologické nakladatelství, 1996. s. 163.

⁶ HROCH, Miroslav. *Národy nejsou dílem náhody příčiny a předpoklady utváření moderních evropských národů*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. s. 24.

⁷ Tamtéž, s. 24.

⁸ ERIKSEN, Thomas Hylland. *Sociální a kulturní antropologie: příbuzenství, národnostní příslušnost, rituál*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. s. 316.

⁹ BARTH, Fredrik. Introduction. In: Barth Fredrik (ed.). *Ethnic Groups and Boundaries*. Boston: Little, Brown and Company, 1969. s. 10–11.

Pojem etnicita je paralelně rozvíjen v rovině několika společenských věd. Zajímá se o něj především politologie, historie, sociologie a v neposlední řadě i sociální antropologie. Sociální antropologie s pojmem etnicita pracuje již od konce 60. let, a i nyní je stále primárním těžištěm výzkumu tohoto oboru.¹⁰

Slovo etnický má původ v řeckém slově ethnikos, což nejprve neslo význam barbar či pohan. Až v polovině 19. století začal tento termín postupně nabývat smyslu rasových charakteristik. Prvotní užití pojmu etnicita se přisuzuje americkému sociologovi Davidu Reismanovi v roce 1953. V roce 1972 se termín etnicita objevil v Oxford English Dictionary, na tuto skutečnost poukázali v sedmdesátých letech 20. století Glazer a Moynihan. Existují různá pojetí pojmu etnicita, všechna se ale opírají o klasifikaci lidí a vztahy skupin. Mezi nejvýznamnější klasifikační kritéria etnicit ve střední Evropě patří jazyk, v Polsku náboženství a u Čechů žijících v zahraničí je tím kritériem země původu. K dalším kategorizačním rysům náleží zvyky, hodnoty, dějiny, sociální zkušenosti, území atd.¹¹

„Etnikum je skupina lidí, kteří mají společný původ, obvykle společný jazyk a sdílejí společnou kulturu.“¹²

Etnikum velmi úzce souvisí s etnicitou, jíž se každé etnikum vyznačuje. Termín pochází z řečtiny, ethnos, chápáno jako kmen, rasa, národ. Využívá se i jako synonymum pro etnickou skupinu, národ. Pojem etnonym slouží pro označení příslušníků etnika. Tito lidé mají pocit sounáležitosti, sdílejí představy o společném původu, jazyku, dějinách a formují kulturní prvky odlišující dané etnikum od jiných etnik.¹³

1.3 MIGRACE

„Migraci lze definovat jako časově více, či méně ohraničený proces přesunu lidí mezi prostory určenými státními hranicemi, neboť lidé se odjakživa přesouvali z místa na místo.“¹⁴

¹⁰ ERIKSEN, Thomas Hylland. *Sociální a kulturní antropologie: příbuzenství, národnostní příslušnost, rituál*. Praha: Portál, 2008. s. 17.

¹¹ NÁRODNÍ ÚSTAV LIDOVÉ KULTURY. *Malý etnologický slovník*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2011. s. 18–19, viz také: ERIKSEN, Thomas Hylland. *Sociální a kulturní antropologie: příbuzenství, národnostní příslušnost, rituál*. Praha: Portál, 2008. s. 21–22.

¹² PRŮCHA, Jan. *Multikulturní výchova: příručka (nejen) pro učitele*. Praha: Triton, 2006. s. 29.

¹³ NÁRODNÍ ÚSTAV LIDOVÉ KULTURY. *Malý etnologický slovník*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2011. s. 20, viz také: PRŮCHA, Jan. *Multikulturní výchova: příručka (nejen) pro učitele*. Praha: Triton, 2006. s. 29.

¹⁴ SÁDOVSKÝ, Stanislav. Fenomén migrace obecně. In: PELCOVÁ, Naděžda a kol. (ed.). *Multikulturalismus a multikulturní výchova*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2009. s. 156.

Pojem migrace, synonymně stěhování či přesídlování. Migrace může být nahlížena z několika úhlů. Za základní hledisko se považuje dělení dle aktivity na migraci dobrovolnou a vynucenou, avšak občas nastane situace, kdy tato dvě hlediska splynou. Tato situace nastává většinou v případě migrace za prací, v tomto případě je velmi obtížné stanovit pevnou dělicí hranici.¹⁵

Do kategorie dobrovolné migrace řadíme migraci za účelem vzdělávání, sjednocení rodiny a zaměstnání. Kategorie nedobrovolné migrace zahrnuje opuštění vlasti z důvodu vyhnutí se pronásledování, ozbrojeným konfliktům, přírodním či jiným katastrofám. Migraci lze dělit i podle časových aspektů na krátkodobou, dlouhodobou či kyvadlovou. Klíčová je i dělba z hlediska hranic, kdy rozlišujeme migraci tuzemskou, mezinárodní, příhraniční a mezikontinentální. Migrace značně ovlivňuje chování jedinců, má vliv na jejich hodnoty a ideje a promítá se i do změny etnické skladby obyvatel.¹⁶

Souhrnně lze říci, že jde o takové situace, kdy je v ohrožena svoboda, zdraví, či život jedince. Za hlavní příčiny migrace dnešní doby jsou považovány především rozdíly v bohatství mezi jednotlivými světadíly a rozdílná hospodářská vyspělost jednotlivých zemí.

Zájem o vytváření systematické migrační politiky v České republice se začal naplňovat v roce 2003, kdy bylo přijato usnesení č.55 *Zásady politiky vlády v oblasti migrace cizinců*.¹⁷

*„Mezi zásady, které obecně vyjadřují vůli České republiky aktivně a zodpovědně se zabývat migrační politikou patří i ta, že migrační politika státu je založena na koordinovaném postupu všech státních orgánů, orgánů územní a zájmové samosprávy a na podpoře ze strany dalších subjektů zabývajících se migrací a její realizace předpokládá široké zapojení nevládních a dalších organizací občanské společnosti.“*¹⁸

¹⁵ NÁRODNÍ ÚSTAV LIDOVÉ KULTURY. *Malý etnologický slovník*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2011. s. 67, viz také: SÁDOVSKÝ, Stanislav. Fenomén migrace obecně. In: PELCOVÁ, Naděžda a kol. (ed.). *Multikulturalismus a multikulturní výchova*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2009. s. 156; UHEREK, Zdeněk a kol. *Cizinecké komunity z antropologické perspektivy: vybrané případy významných imigračních skupin v České republice*. Praha: Etnologický ústav AV ČR, 2008. s. 5.

¹⁶ Tamtéž.

¹⁷ PETRÁŠ, René. Migrace po roce 1989. In: SCHEU, Harald Christian a ASLAN, Ednan. *Migrace a kulturní konflikty*. Praha: Auditorium, 2011. s. 140, viz také: SÁDOVSKÝ, Stanislav. Fenomén migrace obecně. In: PELCOVÁ, Naděžda a kol. (ed.). *Multikulturalismus a multikulturní výchova*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2009. s. 157.

¹⁸ SÁDOVSKÝ, Stanislav. Fenomén migrace obecně. In: PELCOVÁ, Naděžda a kol. *Multikulturalismus a multikulturní výchova*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2009. s. 157.

1.4 INTEGRACE

„Integrace je přirozeným důsledkem migrace a je chápána jako proces postupného začleňování imigrantů do struktur a vazeb společnosti domácího obyvatelstva. Jedná se o komplexní jev, který má své podmínky a politické, právní, ekonomické, sociální, kulturní, psychologické a náboženské aspekty.“¹⁹

Zásady koncepce integrace cizinců na území České republiky byla přijata usnesením vlády dne 7. července roku 1999, č. 689, tyto zásady vychází z mezinárodních závazků České republiky, mezinárodně uznaných principů, standardů zkušeností a doporučení odborných orgánů Rady Evropy a Evropské unie. Samotná koncepce vycházející ze zásad byla přijata usnesením vlády č. 1266 dne 11. 12. 2000. Vzniku konceptu integrace cizinců předcházela dlouhodobý vývoj evropského společenství. Termín integrace má v mnoha zemích odlišný význam, v některých zemích odkud migranti přicházejí do Evropy ani neexistuje.²⁰

„Integrovanou osobou je především ten, kdo udržuje kontakty s ostatními členy společnosti, je schopen si sám, případně s pomocí rodinných příslušníků zabezpečit své životní potřeby a identifikuje se se základními hodnotami společnosti, ve které žije.“²¹

1.5 XENOFOBIE

„Xenofobie bývá vymezována jako obava či nedůvěra, distance až nepřátelství vůči „cizímu“ (nejčastěji etniku, rase, národu, státu atd.). Projevuje se a je sycena stereotypy (auto – i hetero -), úzce souvisí s etnocentrismem. Může se mnohdy odvolávat na určitou zkušenost (která je obvykle generalizována) či snášet racionální argumenty.“²²

Termín xenofobie je definován jako obava, nedůvěra, nepřátelství z něčeho cizího, především z příslušníků odlišných etnik, kultur. Jedná se o celkem přirozený stav, který se projevuje strachem, připraveností k útoku či připraveností k úniku vzhledem k něčemu

¹⁹ SÁDOVSKÝ, Stanislav. Národnostní menšiny, azylanti, cizinci. In: PELCOVÁ, Naděžda a kol. (ed.). *Multikulturalismus a multikulturní výchova*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2009. s. 202.

²⁰ KOCOUREK, Jiří. Co znamená být cizincem. In: ČERNÍK, Jan et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jinočany: H & H, 2006. s. 14, viz také: SÁDOVSKÝ, Stanislav. Národnostní menšiny, azylanti, cizinci. In: PELCOVÁ, Naděžda a kol. (ed.). *Multikulturalismus a multikulturní výchova*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2009. s. 197–218.

²¹ KLVANOVÁ, Radka. Problém integrace a proměna subjektu integrace: od integrace společnosti k integraci migrantů. In: SCHEU, Harald Christian a ASLAN, Ednan. *Migrace a kulturní konflikty*. Praha: Auditorium, 2011. s. 270.

²² HAVLÍK, Radomír. Česká xenofobie. In: PELCOVÁ, Naděžda a kol. (ed.). *Multikulturalismus a multikulturní výchova*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2009. s. 79.

cizímu. Xenofobie se dá považovat za přirozenou reakci, pokud jde o přežití. Co se týká xenofobie v České republice v porovnání s ostatními evropskými státy, byla u nás zaznamenána slabě podprůměrná hodnota intenzity xenofobie. K šíření, vzniku či utvrzování xenofobie často přispívají mediální prezentace, média, která uveřejňují například výskyt asociálního chování a kriminality u jiných etnik, ras, národů. Mezi další aspekty podněcující xenofobní chování patří slabé sociální zázemí, které může mít vliv na vzdělání jedince, takovéto zázemí s sebou často přináší i patologické vzory chování. Xenofobní názory se objevují převážně u starších nebo méně vzdělaných občanů, ovšem nejsou výjimkou ani u mladistvých, kteří jsou ovlivňováni vrstevnickými skupinami.²³

²³ HAVLÍK, Radomír. Česká xenofobie. In: PELCOVÁ, Naděžda a kol. (ed.). *Multikulturalismus a multikulturní výchova*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2009. s. 79–92, viz také: KOCOUREK, Jiří. Co znamená být cizincem. In: ČERNÍK, Jan et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jinočany: H & H, 2006. s. 14; NÁRODNÍ ÚSTAV LIDOVÉ KULTURY. *Malý etnologický slovník*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2011. s. 102; BAUMAN, Zygmunt. *Myslet sociologicky: netradiční uvedení do sociologie*. Překlad Jana Ogrocká. Praha: Sociologické nakladatelství, 1996. s. 152.

2 HISTORIE VIETNAMSKÉHO ETNIKA U NÁS

Tato kapitola si neklade za cíl předložit detailní historický přehled migrace vietnamského etnika u nás, nýbrž připomenout stěžejní vlny migrace. Zaměří se na vlnu migrace před rokem 1989, na život komunity po roce 1989 a na současnou situaci.

2.1 MIGRACE PŘED ROKEM 1989

Dne 2. února roku 1950 došlo k navázání diplomatických vztahů mezi Československem a VDR, právě až po navázání těchto vztahů začalo docházet k ve větším počtu organizovaném příchodu vietnamských občanů do ČSR. Navázání vztahů ze stran obou zemí bylo účelné. Spolupráce obou zemí probíhaly nejen oblasti obchodu, ale i ve sféře vzdělávání pracovních sil. K zásadním důvodům, které motivovali vietnamské občanky k příjezdu do ČSSR, patřila vidina kvalitního vzdělání, zlepšení ekonomické a poté společenské situace.²⁴

V roce 1956 prožíval Vietnam těžké válečné a hospodářské období, v jehož důsledku k nám v tomto roce přijelo zhruba sto dětí a sirotků, jejichž rodiny byly zasaženy válkou. Této skupině dětí bylo poskytnuto nejen zázemí v dětském domově v Chrastavě, ale také základní a dále pak oborové vzdělání, většina dětí se však již po třech letech vrátila nazpět. V září téhož roku byla také podepsána *Dohoda o vědecko-technické spolupráci*, na základě, které k nám ke konci 50. let přijeli první vietnamští učni a stážisti. Ti byli vzděláváni zvláště v oblasti strojírenství a spotřebního průmyslu. V roce 1967 došlo k přijetí dalších dvou tisícovek dělníků. Následně podepsané bilaterální smlouvy, deklarují příchod dalších vietnamských učňů, byly stvrzeny podpisy v letech 1974, 1979 a 1980.²⁵

Od roku 1977, kdy byla podepsána *Dohoda o kulturní spolupráci*, začali do ČSR přijíždět studenti za účelem získání vysokoškolského, středoškolského či odborného vzdělání. Tito stipendijní studenti museli po příjezdu do ČSR absolvovat roční jazykovou přípravu. Obory, které zde studenti studovali jim byly přiděleny. Platila pro ně také velmi striktní restrikce, při jejichž porušení se studenti museli navrátit zpět do Vietnamu.²⁶

²⁴ KOCOUREK, Jiří. Vietnamci v České republice. In: ŠIŠKOVÁ, Tatjana, ed. *Menšiny a migranti v České republice*. Praha: Portál, 2001. s. 103–104, viz také: KOCOUREK, Jiří. Kořeny vietnamské migrace do ČR před rokem 1989. In: ČERNÍK, Jan et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jinočany: H & H, 2006. s. 94–98.

²⁵ BROUČEK, Stanislav. Integrační tendence vietnamského etnika v českém lokálním prostředí. In: *Český lid*. 2005, roč. 92, č.2, s. 131–132, viz také KOCOUREK, Jiří. Vietnamci v České republice. In: *Menšiny a migranti v České republice*. ŠIŠKOVÁ, Tatjana, ed. Praha: Portál, 2001. s. 103–104.

²⁶ KOCOUREK, Jiří. Kořeny vietnamské migrace do ČR před rokem 1989. In: ČERNÍK, Jan et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jinočany: H & H, 2006. s. 95.

2.2 KOMUNITA PO ROCE 1989

Po roce 1989 přicházeli do Československa vietnamští migranti z různých důvodů. Většina z nich se živila převážně obchodní činností. V důsledku toho u nás v 90. letech vznikaly vietnamské tržnice a velkoobchody. Délka pobytu těchto migrantů v České republice se pohybovala okolo pěti a více let. Přicházeli společně s dětmi a celými rodinami. Základnu pro tuto vlnu migrantů zde vybudovali vietnamští studenti a pracovníci, kteří k nám přišli v první velké vlně migrace a odmítli se po vypršení kontraktů vrátit zpět do vlasti.²⁷

Před rokem 1989 se k zásadním důvodům migrace vietnamské menšiny řadilo hlavně kvalitní vzdělání a zlepšení ekonomické situace. K těmto příčinám se po roce 1989 připojilo následování příslušníka rodiny. Tato skutečnost umožňovala vietnamským občanům získat povolení k dlouhodobému či trvalému pobytu.²⁸

Od 90. let 20. století mluvíme o vzniku vietnamské komunity jako takové. V důsledku vzniku tržnic se zvýšila koncentrace Vietnamců ve velkých městech a v pohraničí, vyšší koncentrace vietnamské menšiny, právě v těchto městech zapříčinila vznik komunit. Někteří vietnamští migranti nepřicházeli přímo z Vietnamu, přicházeli k nám z Polska, Maďarska, Slovenska. V roce 1993 k nám po rozvázání smlouvy s Německou demokratickou republikou odtud přichází další vlna vietnamských migrantů. Druhá vlna příchodu vietnamských migrantů z Německé demokratické republiky proběhla v roce 1995, kdy se německá a vietnamská vláda domluvila na repatriaci vietnamských obyvatel zpět do VSR. To způsobilo migraci vietnamských občanů žijících v pohraničí, hlavně tedy v Chebu a Potůčkách, do Prahy. Většina migrantů k nám ale stále proudila přímo z Vietnamu. Došlo však k proměně statusu příchozí. Místo tamějších privilegovaných vrstev přicházeli spíše obyvatelé chudších provincií. Začalo tedy docházet k migraci ekonomické, migraci, jejíž účelem bylo zlepšení životních podmínek migrujících. Nově příchozí Vietnamci se seskupovali kolem již zkušených Vietnamců u nás, docházelo tak k vytvoření prvních vietnamských lokálních komunit.²⁹

²⁷ KOCOUREK, Jiří. Vietnamci v České republice. In: ŠÍŠKOVÁ, Tatjana, ed. *Menšiny a migranti v České republice*. Praha: Portál, 2001. s. 104, viz také: MARTINKOVÁ, Šárka a PECHOVÁ, Eva. Migrace Vietnamců do ČR před rokem 1989. In: SCHEU, Harald Christian a ASLAN, Ednan. *Migrace a kulturní konflikty*. Praha: Auditorium, 2011. s. 211.

²⁸ KOCOUREK, Jiří. Vietnamci v současné ČR. In: ČERNÍK, Jan et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jinočany: H & H, 2006. s. 103.

²⁹ MARTINKOVÁ, Šárka a PECHOVÁ, Eva. Formování komunity po roce 1989. In: SCHEU, Harald Christian a ASLAN, Ednan. *Migrace a kulturní konflikty*. Praha: Auditorium, 2011. s. 211–212.

2.2.1 ČLENĚNÍ VIETNAMSKÉ KOMUNITY

K vnitřní diferenciaci vietnamské menšiny v České republice dochází v několika rovinách. Klíčovým mechanismem vnitřní diferenciaci vietnamské komunity je rodina. Mezi následný diferenciací faktor patří hledisko historicko-politicko-ekonomické, kdy rozřazuje menšinu dle období, ve kterém k nám přicházeli. Pro vnitřní členění je podstatné i migrační hledisko, jenž rozčleňuje menšinu na osoby, které na naše území přišli v dospělosti, v tom případě s jedná o první generaci, nebo v období školní docházky, v tomto případě se jedná o jedenapůltou generaci. Druhá generace zahrnuje děti, které na naše území přišly ještě před pátým rokem věku nebo se zde již narodily. V neposlední řadě se také uplatňuje vnitřní rozdělení dle provincie původu, příčinou této skutečnosti poté vznikají různé spolky krajanů.³⁰

Postupné příchody migrantů vedly k rozdělení vietnamské komunity na tři různé vrstvy. Nejvyšší příčku zaujímají takzvaní starousedlíci, nazýváni jako *xu moc*. Výraz *xu* je označení pro české Vietnamce a *moc* vyjadřuje starý, plesnivý. Skupinu starousedlíků tvoří lidé, kteří na naše území přišli v době socialismu a takzvaní porevoluční migranti. Starousedlíci zaujímají významné postavení v osobnostním žebříčku, představují vrstvu osob respektovaných a vlivných, na níž jsou jiní členové komunity ekonomicky závislí. Starousedlíci nastavili jakési struktury, jichž dodnes využívají nově přichodící Vietnamci. Velká část starousedlíků má v České republice trvalý pobyt a je schopna se dorozumět češtinou.³¹

Druhou vrstvu tvořili potomci vietnamských imigrantů, kteří se u nás již narodili nebo k nám přišli jako malé děti. Děti vietnamských imigrantů mluví plyně česky, problémy jim činní spíše vietnamština. Tato skupina je zvyklá na české kulturní prostředí, zná české zvyky a vzorce chování. Do českého kulturního života jsou integrováni díky vlivu školního prostředí a aktivit v něm probíhajících. Vietnam považují za zemi jejich předků, za domovskou zemi pokládají Českou republiku.³²

³⁰ FREIDINGEROVÁ, Tereza. *Vietnamci v Česku a ve světě: migrační a adaptační tendence*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2014. s. 90–93.

³¹ MARTÍNKOVÁ, Šárka a PECHOVÁ, EVA. Hierarchie vietnamské komunity. In: SCHEU, Harald Christian a ASLAN, Ednan. *Migrace a kulturní konflikty*. Praha: Auditorium, 2011. s. 215, viz také: FREIDINGEROVÁ, Tereza. *Vietnamci v Česku a ve světě: migrační a adaptační tendence*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2014. s. 94–96.

³² FREIDINGEROVÁ, Tereza. *Vietnamci v Česku a ve světě: migrační a adaptační tendence*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2014. s. 98–99.

Skupina nově příchozích zahrnuje vietnamské migranty přicházející od přelomu století až do dnešní doby, jedná se především o dospělé, ekonomické migranty. Většina nově příchozích nedisponuje žádnou kvalifikací, potíže jim činí i mateřský jazyk. Problém nastává i v oblasti integrace, kdy nově příchozí předpokládají ekonomický zisk a poté návrat zpět do Vietnamu, tudíž snahu o integraci nemají. K vyřízení potřebných záležitostí využívají zprostředkovatelského servisu Dich Vu.³³

2.3 VIETNAMSKÁ MENŠINA V ČR DNES

Tato kapitola pracuje s nejaktuálnějšími daty českého statistického úřadu. Zaměří se především na komplexní souhrn aktuální situace vietnamské menšiny v České republice.

K 31. 12. 2021 žilo na území České republiky celkem 658 564 cizinců s odlišným státním občanstvím z toho 64 808 osob vietnamské národnosti, což představuje 10,16 % z celkového počtu cizinců žijících na území ČR. Z čehož počet žen 30 112, což představuje 46,46 % a počet mužů 34 739, to znamená 53,60 %. Z celkového počtu osob vietnamské národnosti žijící na území ČR mělo 54 352 povolení k trvalému pobytu to představuje 83,87 % V roce 2021 žilo v Plzeňském kraji 6 204 obyvatel vietnamského občanství. Nejaktuálnější data z konce roku 2021 ukazují, že českého státního občanství v tomto roce dosáhlo 174 Vietnamců. U 309 osob vietnamské národnosti byl v roce 2021 zjištěn nelegální pobyt na území ČR. Zaměříme-li se na oblast zaměstnání dle státního občanství, zjišťujeme, že ke konci roku 2021 pracovalo v České republice 36 758 Vietnamců, zatímco 16 174 bylo zaevidováno na úřadech práce. V ČR ke konci roku 2021 vlastnilo živnostenské oprávnění 20 584 cizinců vietnamské národnosti, tento počet se řadí hned po Praze ke druhému nejvyššímu. Nejaktuálnější statistiky z roku 2021 týkající se rodinných událostí vykazují takováto data. V České republice přišlo v roce 2021 na svět 762 vietnamských dětí, do sňatku vstoupilo 34 mužů a 49 žen vietnamského občanství a zemřelo 103 cizinců vietnamské národnosti. V oblasti školství považují za zajímavá data, týkající se studia, na vysokých školách v roce 2021 studovalo státní i soukromé vysoké školy 511 studentů vietnamského občanství. Ve školním roce 2021/2022 navštěvovalo 2 197 dětí mateřské školy, 5 664 žáků základní školy, 2 003 studentů střední školy, 73 studentů konzervatoře a 287 vyšší odborné školy.³⁴

³³ FREIDINGEROVÁ, Tereza. *Vietnamci v Česku a ve světě: migrační a adaptační tendence*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2014. s. 100–102.

³⁴ Český statistický úřad. *Cizinci*. [online]. Dostupné z: <<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=statistiky&katalog=31032>>. [Cit. 2023-02-10].

3 INTEGRACE VIETNAMSKÉ MENŠINY

3.1 ZÍSKÁNÍ OBČANSTVÍ

Státní občanství může být uděleno občanovi, pokud splňuje podmínky dle zákona 40/1993 Sb. o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky:

„Státní občanství České republiky lze na žádost udělit fyzické osobě, která splňuje současně tyto podmínky:

a) má na území České republiky ke dni podání žádosti po dobu nejméně pěti let povolen trvalý pobyt a po tuto dobu se zde převážně zdržuje,

b) prokáže, že nabytím státního občanství České republiky pozbyde dosavadní státní občanství, nebo prokáže, že pozbyla dosavadní státní občanství, nejde-li o bezdomovce nebo osobu s přiznaným postavením uprchlíka na území České republiky,

c) nebyla v posledních pěti letech pravomocně odsouzena pro úmyslný trestný čin,

d) prokáže znalost českého jazyka a

e) plní povinnosti vyplývající z ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt a vstup cizinců na území České republiky, povinnosti vyplývající ze zvláštních předpisů upravujících veřejné zdravotní pojištění, sociální zabezpečení, důchodové pojištění, daně, odvody a poplatky.

(2) Manželé mohou podat společnou žádost o udělení státního občanství České republiky.

(3) Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy České republiky stanoví obecně závazným právním předpisem kritéria pro prokazování znalostí českého jazyka podle odstavce 1 písm.

d).“³⁵

K žádosti je třeba přiložit rodný list, popřípadě jsou-li jedinci již oddáni tak také oddací list, pokud jsou rozvedeni tak i rozvodový list, případně úmrtní list manžela/manželky. Dále je zapotřebí doložit doklad o pozbytí dosavadního státního občanství. Požadováno je i přiložení životopisu. Jedná-li se o žadatele staršího 15 let, vyžádá si ministerstvo výpis z evidence rejstříku trestů. Od finančního úřadu si smí ministerstvo vyžádat doklady o placení daní, poplatků, kopie daňových přiznání. U žádosti o státní občanství u dítěte je rodič povinen doložit rodný list dítěte, pokud žádost podává jen jeden z rodičů, musí předložit souhlas druhého z rodičů. Žádost o získání občanství se podává

³⁵ Zákon č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky.

u úřadu příslušného dle místa trvalého bydliště žadatele, úřad je povinen prověřit znalost českého jazyka, a to formou pohovoru.³⁶

Osoba nabývá státního občanství až po složení slibu: *"Slibuji na svou čest věrnost České republice. Slibuji, že budu zachovávat všechny zákony a jiné obecně závazné právní předpisy. Slibuji, že budu plnit všechny povinnosti státního občana České republiky."*³⁷

Podmínky pro udělení státního občanství lze prominout v několika případech, například pokud osoba žije na území České republiky nepřetržitě aspoň 10 let, pokud manžel/manželka nebo jeden z rodičů jsou státními občany České republiky nebo se na území České republiky narodila, či zde již dříve občanství měla. Státní občanství je osobě uděleno ministerstvem, a to vydáním Listiny o udělení státního občanství v České republice.³⁸

Státní občanství lze získat kromě udělení i narozením, osvojením, určením otcovství, nalezením na území České republiky, prohlášením, a to v případě, že fyzická osoba byla 31. 12. 1992 státním občanem České a Slovenské Federativní Republiky, avšak neměla občanství ani České ani Slovenské republiky, může si zvolit státní občanství České republiky právě zmíněným prohlášením.³⁹

3.2 ZNALOST ČESKÉHO JAZYKA

Znalost českého jazyka je základním předpokladem pro kvalitní integraci vietnamské menšiny do českého prostředí. Čeština, jakožto jazyk flektivní, to znamená mající volný slovosled a používající časování, je pro Vietnamce jazykem velice složitým. Od jazyka vietnamského se odlišuje především v oblasti gramatické, syntaktické i fonetické, výslovnostní. Češtinu perfektně ovládají Vietnamci druhé generace, kteří absolvují české vzdělání. Problémy nastávají u příslušníku takzvané první generace. Tuto generaci dělíme z hlediska jazykové vybavenosti na učně a studenty VŠ, právě studenti vysokých škol zvládají každodenní komunikaci a jsou schopni vyřizovat úřední záležitosti bez jakékoliv pomoci. K první generaci řadíme také bývalé pracovníky průmyslových továren, tato skupina zvládá komunikaci základní úrovně. Zásadní problém s českým jazykem nastává u skupiny nově příchozích imigrantů. Ve valné většině se jedná o agenturní zaměstnance, kteří jsou izolováni od kontaktu s českým jazykem, poněvadž ve svém zaměstnání potkávají

³⁶ Podle: Zákon č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky.

³⁷ § 12 zákona č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky.

³⁸ Podle: Zákon č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky.

³⁹ Tamtéž.

své krajany. V situaci, kdy potřebují český jazyk použít vyhledají pomoci zprostředkovatelského servisu Dich Vu.⁴⁰

Dich Vu skupina formována učiteli a studenty VŠ z první generace Vietnamců u nás. Díky dobré znalosti nejen českého jazyka, ale i právních norem, poskytují zprostředkovatelský servis vietnamským imigrantům. Dich Vu je vietnamsky výraz pro služby. Zajišťovány jsou ve většině případů služby překladatelské. Pomoc se týká především vyřizování záležitostí spojených s pobytem vietnamských migrantů v ČR, přesněji zařizování dokladů k pobytu, zařizování vzdělání, zdravotnické péče, živnostenské oprávnění, daně a podobně. Servis Dich Vu je zpoplatněný a stal se velmi výnosným povoláním.⁴¹

Znalostní úroveň českého jazyka u vietnamské menšiny je ověřována pomocí zkoušek. Jedním z typů zkoušek je ta, která je určena žadatelům o trvalý pobyt. Uchazeči musí splnit zkoušku skládající se ze čtení, poslechu a psaní na úrovni A1 podle klasifikace The European Language Certificates. Žadatelé o trvalý pobyt mohou k přípravě na zkoušku využít k tomu určené učebnice, příručky nebo modelové testy. Dále se mohou obrátit na integrační centra, neziskové organizace, popřípadě mohou navštěvovat kurzy českého jazyka pro cizince. K udělení českého státního občanství je však zapotřebí ověření znalosti češtiny na úrovni B1. Jazyková zkouška se skládá ze písemné části, která zahrnuje čtení s porozuměním, poslech s porozuměním, psaní, a z ústní části. Uchazeč musí dosáhnout alespoň 60% úspěšnosti. Pokud neuspěje, může zkoušku opakovat, počet pokusů není omezen. Dále se ověřují také znalosti českých reálií. To probíhá formou testu, který obsahuje 30 otázek. U každé otázky má řešitel možnost výběru ze čtyř nabízených variant odpovědí, vždy právě jedna z nabízených variant je správná. Test je složen ze šestnácti úloh zaměřených na občanský základ, sedm úloh zaměřujících se na základní znalost geografických informací o České republice a sedm úloh týkajících se základního povědomí o historických a kulturních informacích o České republice. Znalostní rozsah reálií odpovídá znalostem základního

⁴⁰ HOFÍREK, Ondřej a NEKORJAK, Michal. Vietnamští imigranti v českých velkoměstech – Integrace přistěhovalců z Vietnamu. In: RÁKOCZYOVÁ, Miroslava, TRBOLA, Robert a HOFÍREK, Ondřej. *Sociální integrace přistěhovalců v České republice*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2009. s.180–182.

⁴¹ HOFÍREK, Ondřej a NEKORJAK, Michal. Vietnamští imigranti v českých velkoměstech – Integrace přistěhovalců z Vietnamu. In: RÁKOCZYOVÁ, Miroslava, TRBOLA, Robert a HOFÍREK, Ondřej. *Sociální integrace přistěhovalců v České republice*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2009. s. 181, viz také: MARTÍNKOVÁ, Šárka a PECHOVÁ, Eva. Zprostředkovatelský servis. In: SCHEU, Harald Christian a ASLAN, Ednan. *Migrace a kulturní konflikty*. Praha: Auditorium, 2011. s. 216; PECHOVÁ, Eva. *Migrace z Vietnamu do České republiky v kontextu problematiky obchodu s lidmi a vykořisťování* [online]. Dostupné z: <https://aa.ecn.cz/img_upload/224c0704b7b7746e8a07df9a8b20c098/Zprava_migrace_Vietnam.pdf>. [Cit. 2023-02-10].

vzdělání. Pro přípravu ke zkoušce je možno využít modelových testů a učebnic. Veškeré informace ke zkoušce je možno nalézt na stránkách www.cestina-pro-cizince.cz. Zkoušku z reálií a češtiny zajišťuje Ústav jazykové odborné přípravy Univerzity Karlovy.⁴²

Cizincům u nás je poskytována řada kurzů pro vzdělávání se v českém jazyce, takovéto kurzy zajišťují regionální centra na podporu integrace cizinců, ale i mnoho neziskových organizací. Ve většině případů jde o kurzy bezplatné a bezplatně jsou poskytovány i učebnice potřebné pro výuku. Ne vždy se jedná o kurzy pouze obecné, otevírány jsou i s různými specializacemi, a to například na různé profese – speciální kurz pro zdravotní sestry, technické profese a podobně. Výuka českého jazyka je poskytována i dětem, studentům. Pro výuku vietnamské menšiny může sloužit také facebooková stránka *Učíme se češtinu online spolu*, která je určena především pro děti, žáky a studenty. Pro děti navštěvující MŠ nebo první stupeň ZŠ je vydáván časopis Kamarád. Pokud znalost jazyka není dostatečná, především ve věcech úředního rázu, školství nebo zdravotnictví, mohou cizinci využít služby tlumočnicka. Ten může poskytnout jednak tlumočnické služby, jednak lze využít i nabízených asistenčních služeb. Tlumočnicka si dotyčný může vybrat z příslušných seznamů evidovaných soudních tlumočnicků, tato služba je však zpoplatněna. Pokud si daná osoba z finančních důvodů nemůže tlumočnicka dovolit, může se obrátit na interkulturní nebo komunitní pracovníky působící v integračních centrech. Dále je pro vietnamské obyvatelstvo žijící na našem území zřízena speciální bezplatná asistenční telefonní linka ve vietnamském jazyce. Volajícím jsou poskytovány potřebné informace zejména z právní, sociální, zdravotnické sféry, dále pak tlumočnické i intervenční služby.⁴³

Pro rozvoj znalosti českého jazyka u vietnamské menšiny lze využít mnoho publikací, nejčastěji se však jedná o slovníky:

Slovníček odborné terminologie vychází na základě projektu Podpora a zařazení vietnamských imigrantů na trh práce profesním vzděláváním. O sestavení tohoto slovníku

⁴² Národní pedagogický institut České republiky. *Oficiální stránky ke zkoušce pro trvalý pobyt a pro státní občanství České republiky* [online]. Dostupné z: <<https://cestina-pro-cizince.cz/>>. [Cit. 2023-02-10].

⁴³ Cizinci.cz. *Znalost českého jazyka* [online]. Dostupné z: <<https://www.cizinci.cz/znalost-ceskeho-jazyka>>. [Cit. 2023-02-10], viz také: OBRÁTILOVÁ, Eva. Asistenční linka v mongolském, vietnamském a ukrajinském jazyce. *Migraceonline.cz*. [online]. Dostupné z: <<https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/inspirativni-projekt-asistencni-infolinka-v-mongolskem-vietnamskem-a-ukrajinskem-jazyce>>. [Cit. 2023-02-10].

se postaral Klub Hanoi. Slovník nabízí odborné názvosloví z oblastí řemeslné a oborově specializované, poté pojímá odborné termíny z oblasti podnikání a zaměstnání.⁴⁴

Česko – vietnamský ilustrovaný slovník vyšel ve dvou dílech. Slovník vypracovala autorka Jana Dolanská Hrachová a o překlad se postarala Hau Phamová a Nguy Giang Linh. První díl obsahuje 1600 hesel a zaměřuje se na terminologii rodinných vztahů, svátků, lidského těla a potravin. Druhý díl specializovaný na téma módy a bydlení zahrnuje 1800 hesel. Obě vydání jsou doplněna názornými fotografiemi.⁴⁵

1000 vietnamských slovíček-ilustrovaný slovník, jedná se o publikaci z dílny autorek Lucie Hlavaté a Bihn Slavické. Slovník je určen začátečníkům a mírně pokročilým, kdy v ilustrované části nalezneme elementární slovíčka týkající se dopravy a lidského těla. V druhé části bez obrázků nacházíme užitečné fráze ze života. Shrnutí v závěru poskytuje kompletní souhrn slovíček, dále také informace o původu vietnamského jazyka a jeho výslovnosti.⁴⁶

Audio slovník byl vytvořen v roce 2019 organizací F POINT z.s. díky projektu Podpora aktivit integrace cizinců na území ČR v roce 2019. Zahrnuje slovní zásobu z oblasti dopravy, práce, zaměstnání, rodinného života a volného času.⁴⁷

Velký učební česko-vietnamský slovník jehož autorem je Nguyễn Quyét Tién ve spolupráci s Ivem Vasiljevem, kterého po vydání čtvrtého svazku nahradila Iva Klinderová. Jedná se o šestisvazkový slovník v rozsahu 1200 tisíc hesel. Nejedná se pouze o slovník jazykově výkladový, mnohdy jde až o encyklopedické výklady.⁴⁸

3.3 INTEGRAČNÍ PROGRAMY A ORGANIZACE

Pro bezproblémový proces integrace existuje v České republice pestrá nabídka adaptačně-integračních kurzů a programů. Každý kraj disponuje svým krajským centrem na podporu integrace cizinců. V integrační sféře poskytuje pomoc také diecézní Charita, poradny pro integraci, META, InBáze a mnoho dalších. Zájemcům jsou poskytovány

⁴⁴ Národní pedagogický institut České republiky. *Slovníky*. [online]. Dostupné z: <<https://cizinci.npi.cz/metodiky/slovníky/>>. [Cit. 2023-02-10], viz také: South East Asia – liaison, z.s. *Česko-vietnamské ilustrované slovníky*. [online]. Dostupné z: <<https://sea-l.cz/cs/clanky/posts/cesko-vietnamske-ilustrovane-slovníky/>>. [Cit. 2023-02-10].

⁴⁵ Tamtéž.

⁴⁶ Tamtéž.

⁴⁷ Tamtéž.

⁴⁸ South East Asia – liaison, z.s. *Velký učební Česko-vietnamský slovník kompletní!* [online]. Dostupné z: <<https://sea-l.cz/cs/clanky/posts/velky-ucebni-cesko-vietnamsky-slovník-kompletni/>>. [Cit. 2023-02-10].

nejrůznější aktivity napomáhající k bezproblémové integraci. Jedná se sociální a právní poradenství, tlumočnické, sociokulturní a jazykové služby.⁴⁹

Od 1. 1. 2021 musejí všichni cizinci třetích zemí, kteří dostali povolení k trvalému či dlouhodobému pobytu na území České republiky absolvovat povinný adaptačně integrační kurz. Tato povinnost se nevztahuje na osoby mladší 15 let a starší 61 let. Kurzy jsou organizovány centry na podporu integrace cizinců, vedou je zkušení česky mluvící lektoři za přítomnosti tlumočnicků. Pro kurz se vyčleněna čtyřhodinová časová dotace. Během této doby jsou účastníci seznámeni s právy a povinnostmi obyvatel České republiky, hlavním tématem jsou otázky týkající se každodenního života, jako jsou například témata vzdělávání, zaměstnání, bydlení, zdravotní péče, sociální zabezpečení. Osoby účastníci se integračního kurzu jsou také seznámeny s možností využití institucí poskytujících bezplatné poradenství cizincům v řešení nejrůznějších integračních problémů.⁵⁰

Sociokulturní kurzy poskytují zájemcům informace z oblasti geografie a historie, jako příprava na zkoušku z reálií, dále poučení z odvětví finančního, informovanost v sekci zdravotního a sociálního pojištění a podobně.⁵¹ V Plzeňském kraji jsou v současné době nabízeny tyto kurzy: „*Daňové prohlášení 2022, Vzdělávání a možnost studia v ČR, Uznávání zahraničního vzdělávání, Těhotenství a mateřství cizinek.*“⁵²

Adaptační koordinátoři NPI ČR, jedná se o koordinátory z Národního pedagogického institutu České republiky, kteří ve školství pomáhají dětem cizinců v adaptaci na nové české školní prostředí. Koordinátoři fungují pouze ve školním prostředí. Služba je poskytována žákům s odlišným mateřským jazykem navštěvujícím povinnou předškolní a školní docházku, většinou první čtyři týdny po zahájení školní docházky. Funkci adaptačního koordinátora by měl zastupovat pedagogický pracovník dané školy, popřípadě i externí pedagogický pracovník s minimálně středoškolským vzděláním s maturitou. Novým žákům

⁴⁹ Organizace zabývající se poradenstvím pro cizince. *Zkouška pro občanství*. [online]. Dostupné z: <<https://cestina-pro-cizince.cz/obcanstvi/obecne-informace/ostatni/dalsi-organizace-zabyvajici-se-vzdelavanim-cizincu/>>. [Cit. 2023-02-11].

⁵⁰ Adaptačně integrační kurz. *Vítáme vás srdečně v České republice*. [online]. Dostupné z: <<https://www.vitejtevcr.cz/cs/vitejte-v-cr>>. [Cit. 2023-02-11], viz také: Centra na podporu integrace cizinců. *Adaptačně-integrační kurzy*. [online]. Dostupné z: <<https://www.integracnicentra.cz/>>. [Cit. 2023-02-11].

⁵¹ Centra na podporu integrace cizinců. *Sociokulturní kurzy*. [online]. Dostupné z: <<http://www.integracnicentra.cz/aktivity-pro-klienty/#aikurzy>>. [Cit. 2023-02-11].

⁵² Centra na podporu integrace cizinců. *Centrum na podporu integrace cizinců Plzeňský kraj*. [online]. Dostupné z: <<http://www.integracnicentra.cz/plzensky-kraj/>>. [Cit. 2023-02-11].

poskytne základní informace o škole, vysvětlí organizační informace, provede žáka časovým plánem celého dne, v neposlední řadě se participuje na výuce českého jazyka.⁵³

3.4 INFORMOVANOST O ŽIVOTĚ V ČR

Pro úspěšnou integraci je klíčová informovanost imigrantů, pro níž je primární získávání informací o životě v nové společnosti. Z aktuální analýzy ministerstva vnitra, mapující aktuální situaci v oblasti informovanosti cizinců vyplývá následující. Cizinci by měli být srozumitelně informováni o činnosti státu v oblasti integračních programů a organizací poskytujících bezplatnou pomoc v rámci integrace. Za primární nositele informací můžeme považovat publikace, letáky a webové stránky, které jsou vždy dostupné v jazyce dané minority. Za stěžejní pro posílení informovanosti cizinců ve společnosti považujeme tyto nástroje: již zmíněné adaptačně-integrační kurzy pro cizince, dále pak asistenční služby cizincům, jež jsou poskytovány například při vyřizování záležitostí spojených s pobytem v ČR. Pro snadnější orientaci slouží ucelený systém informací pro cizince, jež naleznou na stránkách www.imigracniportal.cz a www.cizinci.cz. Analýza odhalila i odvětví, která činní cizincům problémy a v níž nejsou dostatečně informováni. Jedná se o informovanost v oblasti školství, konkrétně oblast vzdělávání dospělých. Kromě oblasti školství se dále jedná o oblast sociálního zabezpečení. Sumárně lze říci, že je zapotřebí zvyšovat informovanost cizinců ve sféře práv a povinností obyvatel České republiky. Ministerstvo vnitra usiluje o zlepšení informovanosti cizinců na našem území, prostřednictvím prezentace a propagace integračních služeb.⁵⁴

Pro sdělování informací o životě v České republice vznikl pro vietnamskou menšinu spolek INFO-DRÁČEK z.s. Informace o životě u nás jsou minoritě poskytovány srozumitelnou formou. Spolek usiluje o prolomení jazykové bariéry Vietnamců veškerých věkových kategorií, následně by tak mělo docházet k lepší informovanosti a tím pádem i k snadnější integraci. Vietnamská minoritě jsou poskytovány informace ze sféry kulturní, seznámena je i se způsobem života a s různými životními návyky.⁵⁵

U déle žijící imigrantů v ČR většinou žádné problémy s informovaností nenacházíme, jsou informováni v odvětví právním, nenastává problém ani ve sféře úřední. Zdrojem

⁵³ Národní pedagogický institut České republiky. *Adaptační koordinátoři*. [online]. Dostupné z: <<https://cizinci.npi.cz/adaptacni-koordinatori/>>. [Cit. 2023-02-11].

⁵⁴ Ministerstvo vnitra České republiky. *Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců 2016*. [online]. Dostupné z: <[file:///C:/Users/PC/Downloads/KIC_2016_a_Postup_pri_realizaci_KIC-2016_-_usneseni_vlady_c_26-2016%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/PC/Downloads/KIC_2016_a_Postup_pri_realizaci_KIC-2016_-_usneseni_vlady_c_26-2016%20(1).pdf)>. [Cit. 2023-02-19].

⁵⁵ INFO-DRÁČEK z.s. *O nás*. [online]. Dostupné z: <<https://www.info-dracek.cz/o-nas/#>>>. [Cit. 2023-02-24].

informací jsou česká média a zpravodajství. U právě příchozích migrantů již ale problém s informovaností vyvstává, a to především díky nedostatečné jazykové vybavenosti. Pro získávání informací slouží nově příchozím vietnamským migrantům komunitní periodika, důležité informace získávají především ve vietnamských komunitních centrech, jako například v Sapě. Většina Vietnamců získává informace především prostřednictvím sociálních sítí. Pro Vietnamci žijící v ČR je zásadní bariérou, pro dostatečnou informovanost týkající se především jejich statusu cizinců, nedostatek dat a zdrojů produkovaných ve vietnamském jazyce.⁵⁶

3.5 ZHODNOCENÍ INTEGRACE

Tato kapitola poskytla syntetizující pohled na druhý vytyčený cíl této bakalářské práce, jak se daří integrovat vietnamskou menšinu do české společnosti a jak je podporována jejich vlastní kulturní a národní identita. Závěrem kapitoly věnující se integraci vietnamské menšiny považují za důležité celkově zhodnotit celkový průběh tohoto procesu a posoudit integrační opatření zavedená v České republice.

Nejprve bych zhodnotila, jak Česká republika obecně přistupuje k integraci cizinců do společnosti. Ministerstvo vnitra každý rok vypracovává Konceptce integrace cizinců – Ve vzájemném respektu. Pro každý rok jsou přijata konkrétní opatření k realizaci integrační politiky. Pro realizaci Konceptce integrace cizinců byl pro rok 2023 vyčleněn rozpočet 54 290 290 Kč. Konceptce integrace cizinců klade důraz na pět stěžejních odvětví, mezi něž patří: znalost českého jazyka, ekonomická soběstačnost, orientace cizince ve společnosti, rozvíjení vztahů mezi komunitami a postupné nabývání práv. Pro rok 2023 je navrženo několik opatření realizovaných prostřednictvím dotačních programů. Jedná se o následující opatření: integrace cizinců do veřejného života, zlepšení informovanosti cizinců prostřednictvím informačních letáků, webových stránek, sociálních sítí. Za prioritní opatření považuje ministerstvo komunikaci se širokou veřejností týkající se problematiky migrace a integrace. Dochází tak k předávání objektivních informací týkající se cizincům, pomocí níž se dá předejít negativním předsudkům vůči cizincům. Právě tato opatření mohou zabránit úskalím, která by mohla nastat v procesu integrace ze strany majority.⁵⁷

⁵⁶ HOFÍREK, Ondřej a NEKORJAK, Michal. Vietnamští imigranti v českých velkoměstech – Integrace přistěhovalců z Vietnamu. In: RÁKOCZYOVÁ, Miroslava, TRBOLA, Robert a HOFÍREK, Ondřej. *Sociální integrace přistěhovalců v České republice*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2009. s. 184–185.

⁵⁷ Ministerstvo vnitra České republiky. *Postup při realizaci aktualizované Konceptce integrace cizinců 2016*. [online]. Dostupné z: <file:///C:/Users/PC/Downloads/KIC_2016_a_Postup_pri_realizaci_KIC-2016_-_usneseni_vlady_c_26-2016%20(1).pdf>. [Cit. 2023-02-25].

Vietnamská menšina je považována za velmi uzavřenou, právě tento faktor výrazně ovlivňuje proces integrace, mezi další příčiny působící na postup integraci nově příchozích Vietnamců do ČR předpokládáme především interkulturní bariéry eventuálně kulturní šok. K ulehčení procesu integrace jsou vietnamské menšině nabízeny adaptačně-integrační kurzy, služby tlumočnicka a z velké části tento servis zajišťují integrační centra. Za velmi důležité atributy pro zkvalitnění procesu integrace Vietnamců v naší republice považují zkvalitnění všeobecné informovanosti této menšiny, především v oblasti kulturní. Z hlediska přístupu České republiky k integraci Vietnamců u nás, co se týká zhodnocení integračních programů, služeb, organizací a informačních portálů, můžeme sledovat aktivní přístup.

4 ŽIVOT VIETNAMSKÉ MENŠINY V ČESKÉ REPUBLICE

Tato kapitola si klade za úkol přiblížit život vietnamské menšiny v České republice, především představit komunitní centra, organizace a média, sloužící jako významný zdroj informací.

4.1 KOMUNITNÍ CENTRA

„Pojem komunita označuje množinu lidí, kteří jsou spojeni pocity sounáležitosti a dovedou svoji jednotu i definovat a zdůvodnit. Komunita je obvykle založena na územním principu, což zpravidla znamená, že se její členové navzájem znají. Komunitou může být vesnice, jedna zájmová skupina, náboženská skupina, také třeba ale zaměstnanci jednoho a téhož podniku.“⁵⁸

Za první komunitní centrum pro Vietnamce v České republice považujeme středisko na pražském Chodově, okolo někdejšího Hotelu Košík. Právě toto místo sloužilo v 80. letech 20. století k setkávání vietnamské menšiny, avšak již v roce 1996 muselo být kvůli nařízení zrušeno. Nynější nejvýznamnější vietnamské komunitní centrum stojí na místě bývalého masokombinátu v Písnici a nese název Sapa. Bývalý areál masokombinátu odkoupila vietnamská společnost Saparia. Sapa, též nazývána malá Hanoj, je považována za centrum vietnamské komunity čítající několik tisíc Vietnamců. Prostory Sapy neslouží pouze jako obchodní centrum, nachází se zde i služby správní, kulturní a mediální. V objektu také sídlí krajanská sdružení pořádající oslavy vietnamských svátků a událostí, dále pak i sjezdy vietnamské komunity, sídlí zde i redakce vietnamského tisku. Sapa nabízí nespočet služeb, například služby tlumočnické, sázkových kanceláří, cestovních kanceláří, služby kadeřnické, lékařské. Obchody nabízejí nejrůznější sortiment od vietnamských potravin až po prodej hudebních desek. Sapa nabízí i možnost mimoškolního vzdělávání, uskutečňovány jsou zde jazykové kurzy češtiny, ale i vietnamštiny, a to právě pro děti Vietnamců, které se v České republice již narodili, provozována je i mateřská škola. V Sapě nechybí ani svatostánek, vietnamské buddhistické sdružení nechalo v areálu Sapy vystavět buddhistický chrám. Areál Sapy je přístupný i osobám, které nejsou příslušníky vietnamské komunity. Sapa je jimi navštěvována především za účelem nákupu vietnamských potravin, ale také za ochutnáním různých vietnamských specialit podávaných v místních restauracích.⁵⁹

⁵⁸ NÁRODNÍ ÚSTAV LIDOVÉ KULTURY. *Malý etnologický slovník*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2011. s. 44.

⁵⁹ ŠIMEČKOVÁ, Šárka. *Vietnamská komunita v Praze*. Praha: Muzeum hlavního města Prahy, 2010. s. 16–19.

4.2 VIETNAMSKÉ ORGANIZACE

Klub Hanoi jedná se o klub založený v roce 2002 tehdejšími studenty FF UK. Nyní již tato organizace vystupuje pod označením South East Asia – liaison zkráceně tedy SEA-l. Spolek sdružuje osoby zajímající se o JV Asii, hlavně tedy o Vietnam. Nabízí informace z historie, kultury a tradic Vietnamu, ale i informace o životě vietnamské komunity v České republice. V roce 2004 byl Klub Hanoi zaregistrován jako občanské sdružení. V roce 2009 začal klub, v kancelářích komunitního centr Sapa, nabízet poradenské služby pro vietnamské imigranty. Další činností, na níž se klub podílel byla realizace školení česko-vietnamských interkulturních asistentů. Vyjma projektů nabízí Hanoi i prezentace vietnamské kultury, například formou výstav v rámci festivalů jako *Zažij Vietnam*, *Refufest* nebo festival *Poznejme se, sousedé*. Klub nezapomněl ani v publikační činnosti, vydal knihu *S vietnamskými dětmi na českých školách*. V letech 2021 až 2023 Sea-l realizuje v rámci Operačního programu *Zaměstnanost* projekt *Komunitní centrum interkulturní mediace mezi školou, rodiči a dětmi*, zaměřující se na podporu inkluze rodičů i dětí z řad vietnamských imigrantů.⁶⁰

Česko-vietnamská společnost se zaměřuje především na pomoc příslušníkům česko-vietnamských komunit. Mezi další činnosti spolku patří rozvoj styků, předávání informací, nalézání prospěšné spolupráce mezi ČR a VSR. Rovněž se snaží o podporu spolupráce v oblasti hospodářství, vědy a techniky. Spolek založený v roce 1997, se sídlem v Praze působí na celém území naší republiky. Na volební období 2018-2022 byl předsedou společnosti zvolen pan Marcel Winter.⁶¹

Asociace českých občanů vietnamského původu sdružuje občany České republiky, kteří se hlásí k vietnamské národnosti. Příslušníci asociace se svými činnostmi snaží zajistit realizaci práv menšiny. Především se snaží uchovávat a rozvíjet kulturu a tradice vietnamské menšiny.⁶²

Van Lang je spolek založený za účelem rozvoje nejrůznějších kulturních aktivit ve vietnamské komunitě. Spolek k propagaci využívá webové stránky, publikace, informační letáky. Podílí se na kampaních napomáhajících k působení spolku. Organizačně se podílí

⁶⁰ South East Asia – liaison, z.s. *Naše historie*. [online]. Dostupné z: <<https://sea-l.cz/cs/south-east-asia-liaison-z-s/historie/>>. [Cit. 2023-02-20].

⁶¹ Česko-vietnamská společnost. *Stanovy*. [online]. Dostupné z: <<https://www.cvs-praha.cz/o-nas/stanovy/>>. [Cit. 2023-02-20].

⁶² Asociace českých občanů vietnamského původu. *Stanovy*. [online]. Dostupné z: <<https://acvn.cz/stanovy/>>. [Cit. 2023-03-01].

na pořádání seminářů přednášek, kulturních i charitativních akcích. *Van Lang* se neangažuje jen v kulturní sféře, zaměřuje se i na principy občanské společnosti ve vietnamské minoritě.⁶³

Viet Up poskytuje svoje služby již od roku 2016. *Viet up* poskytuje vzdělávání takzvané generaci banánových dětí. V oblasti vzdělávání pořádají diskuzní večery, zaměřené na témata týkající se života vietnamské společnosti v České republice. Dále se snaží prostřednictvím kurzů vietnamštiny řešit problém jazykové bariéry mezi první a druhou generací Vietnamců na našem území. O letních prázdninách *Viet Up* pořádá prázdninové školy, které jsou zaměřeny na sociální a komunikační dovednosti pro česko-vietnamské studenty ve věku 15-25 let. Spolek nezahálí ani v kulturní sféře, prostřednictvím takzvaného *Banán Festu* přibližují veřejnosti život Čecho – Vietnamců v České republice. *Viet Up* realizuje svoji činnost i v oblasti integrace programem *Mikuláš pro večerkové děti*, kdy vietnamským dětem přibližují jednu z českých tradic.⁶⁴

Svaz Vietnamců v ČR založený 15. 11. 1999 v Praze sdružuje především prvogenerační vietnamské podnikatele dlouhodobě žijící v České republice a je považován za nejvyšší oficiální orgán vietnamské minority v České republice. Své pobočky má po celé republice. Svoji činností napomáhá v řešení problémů komunitních, avšak uplatňuje se i v oblasti kulturních aktivit uvnitř diaspory.⁶⁵

4.3 VIETNAMSKÁ MÉDIA V ČR

Média hrají značnou roli ve zprostředkování informací, jedná se o nejčastější zdroj informací pro vietnamskou diasporu, značně tím přispívají k integraci. První vietnamské periodikum tištěné u nás *Quê Hương* v překladu *Domov* vycházelo již od 70. let minulého století, a to na podnět vietnamské ambasády v Československu. Důvodem k publikaci periodik ve vietnamštině byla především neinformovanost vietnamské minority kvůli velké jazykové bariéře. Médium *Domov* vydávali redaktoři bez nároku na honorář, distribuován byl vietnamské komunitě zdarma, avšak s nástupem internetu zájem o informace v tištěné podobě značně klesl, tudíž od roku 2007 existuje výlučně v online podobě. Obsahově se věnoval politicko-ekonomickým informacím, vietnamské kultuře a oficiálním zprávám pro

⁶³ Nhóm vãn lang. *Stanovy*. [online]. Dostupné z: <<http://www.cz.vanlang.eu/cz/News.aspx?type=32&id=0>>. [Cit. 2023-03-01].

⁶⁴ VIETUP. *Viet Up. aktivity*. [online]. Dostupné z: <<https://vietup.cz/aktivity/?attempt=1>>. [Cit. 2023-03-01].

⁶⁵ MARTÍNKOVÁ, Šárka a PECHOVÁ, Eva. Vietnamská periodika a vietnamské organizace v ČR. In: SCHEU, Harald Christian a ASLAN, Ednan. *Migrace a kulturní konflikty*. Praha: Auditorium, 2011. s. 216–217.

vietnamskou minoritu. Velký rozmach zaznamenal vietnamský tisk v 90. letech. *Tuần Tin Tức* je vietnamské periodikum, které začal v roce 1997 vydávat Ing. Đinh Văn Hội, zaměřoval se především na vietnamské maloobchodníky a trhovce. Konkurenční *Tuần Lễ*, v překladu *Týden*, vycházel od roku 1999 především pro vietnamskou komunitu severozápadních Čech. V roce 2003 se tyto dvě komerční média rozhodla pro sloučení, a tak vznikl týdeník *Tuần Tin Mới* (Novinky týdne). Avšak spolupráce na nově vzniklém médiu trvala pouhý rok. Současná situace je velice proměnlivá, nové časopisy rychle vznikají, nicméně z finančních důvodů většinou velmi brzy zanikají, jelikož náklady na publikační činnost jsou příliš vysoké. Mezi přední vietnamská média patří *Tuần Tin Mới*, jenž je dnes vydáván vydavatelstvím nakladatelstvím *Viet Media*, sídlícím v Sapě. Jedná se o nejčtenější vietnamský časopis vietnamskou diasporou u nás. Snaží se zasáhnout veškerá témata, o která mají čtenáři zájem, jako jsou světové události týdne, informace ze života vietnamské komunity, sport, nechybí ani rubriku o vietnamských hvězdách, opomíjena není ani sekce inzerátů či horoskopů. K druhému nejčtenějšímu vietnamskému časopisu patří *Vạn Xuân* (Deset tisíc jar), který začal vycházet začátkem roku 2005 v režii redaktora Ing. Vũ Hữu Nam. Za zajímavou rubrikou tohoto časopisu lze považovat právní rady pro krajany žijící v českém prostředí. Na publikaci tohoto média se podílel i významný vietnamista PhDr. Ivo Vasiljev. Podle statistik k třetímu nejčtenějšímu vietnamskému periodiku v ČR patří časopis *Thế Giới Trẻ* (Mladý svět), jenž je určen pro mladé čtenáře. Funkce tohoto periodika byla spíše společensko-informační. Přináší události z celého týdne, jak z Vietnamu, tak z České republiky, informuje o sportu, zdravé výživě, rodinných vztazích, životě vietnamské menšiny v ČR, opomíjena však není ani literární či jazyková část. Periodikum *Vietnamci v Evropě* vzniklo v česko-polské spolupráci, vychází v komunitním centru Sapa a klade si za cíl získat vietnamské čtenáře z celé Evropy.⁶⁶

Nejen vietnamská periodika zajišťují informovanost vietnamské menšiny, zprostředkování informací zajišťuje i vietnamský televizní kanál VTV4. Vysílá pro vietnamské menšiny žijící v zahraničí. Pro integraci jsou v současné době důležité především vietnamské webové stránky, díky nimž jsou informace potřebné pro rychlejší integraci vietnamské menšiny snadněji přístupné. Jako příklad webových stránek věnujících

⁶⁶ KOCOUREK, Jiří. Vietnamci v ČR. In: LEONTIYEVA, Yana et al. *Menšinová problematika v ČR: Komunitní život a reprezentace kolektivních zájmů: (Slováci, Ukrajinci, Vietnamci a Romové)*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2006. s. 60, viz také: TUNGOVÁ, Lenka. Vietnamský tisk v ČR. *Migraceonline.cz*. [online]. Dostupné z: <<https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/vietnamsky-tisk-v-cr>>. [Cit. 2023-03-12].

se životu Vietnamců v ČR můžeme uvést: *Svaz Vietnamců v ČR, Mezinárodní organizace pro migraci Praha, Klub Hanoi* eventuelně také stránky česko-vietnamské společnosti.⁶⁷

⁶⁷ KOCOUREK, Jiří. Vietnamci v ČR. In: LEONTIYEV, Yana et al. *Menšinová problematika v ČR: Komunitní život a reprezentace kolektivních zájmů: (Slováci, Ukrajinci, Vietnamci a Romové)*. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2006. s. 60, viz také: TUNGOVÁ, Lenka. *Vietnamský tisk v ČR. Migraceonline.cz*. [online]. Dostupné z: <<https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/vietnamsky-tisk-v-cr>>. [Cit. 2023-03-12].

5 KULTURA VIETNAMSKÉ MENŠINY

Tato kapitola si klade za cíl přiblížit kulturu vietnamské menšiny, představit odlišnosti v chování verbálním i neverbálním, seznámit se s tradičními svátky, náboženstvím, zachytit vztahy v rodinách. Chování Vietnamců se v mnoha aspektech, ať už verbálních či neverbálních často liší. Právě odlišnost chování bývá často důvodem k nedorozumění. Do této kapitoly zaručeně spadá i odvětví volnočasových aktivit, opomenuta nebude ani tradiční vietnamská kuchyně.

5.1 KULTURNÍ SPECIFIKA VE VERBÁLNÍ A NEVERBÁLNÍ KOMUNIKACI

Verbální komunikace se značně odlišuje v aspektu tykání a vykání, které tak jak ho známe ve vietnamštině nefunguje. Pro vyjadřování nadřazenosti a podřazenosti jsou užívána osobní zájmena. Pro vyjádření zdvořilosti složí zdvořilostní částice. Ve vietnamské komunikaci málokdy nalezneme zápor, namísto užití záporné odpovědi ne, se často dostaví otázka typu, zdali je to tak opravdu myšleno. Samotná konverzace s Vietnamci je obvykle uvozena rozhovorem o rodině, jejich zdravotním stavu a podobně. Tato skutečnost, dotazování se na zdravotní stav jedinců v rodině, jenž následuje hned po pozdravu není u nás obvyklá. Avšak u Vietnamců značí zájem o danou osobu. Pohovoření o osobních tématech provází i konec rozhovoru. Pro Vietnamce je naprosto nepřipustné dopustit se při komunikaci s druhými hádek, argumentace nebo dokonce ostré výměny názorů.⁶⁸

I v mimoslovní komunikaci nacházíme odlišnosti. Rozdílnost neverbální komunikace se projevuje již při podávání ruky, kdy je velice důležité podat ruce obě. Toto gesto symbolizuje úctu, pokud by byla podána pouze jedna ruka, může to být považováno za neuctivé. Za neuctivé se pokládá i pohlazení po vlasech. Pokud chtějí Vietnamci použít gesto pro přivolání druhého, tak dlaň směřuje k zemi a prsty a zápěstím pohybují k sobě. Pokud by dlaň směřovala nahoru vyjadřovalo by to projev nadřazenosti, ten však také znázorňuje přehozená noha přes nohu, pokud špička přehozené nohy směřuje na osobu sedícího naproti. Velký rozdíl významu lze spatřovat i u dlouhého, přímého pohledu, jenž je vnímán jako nezdvorný, může vyjadřovat i domýšlivost. Naproti tomu sklopené oči hledící k zemi značí slušné a skromné chování. Objímání i doteky na veřejnosti jsou považovány za zcela běžné, ovšem naprosto nepřipustné je líbání na veřejnosti. Mezi

⁶⁸ BURYÁNEK, Jan et al. *Interkulturní vzdělávání: příručka nejen pro středoškolské pedagogy: projekt Varianty*. Praha: Člověk v tísni - společnost při České televizi, ©2002. s. 381, viz také: KOCOUREK, Jiří. Vietnamci v České republice. In: ŠIŠKOVÁ, Tatjana, ed. *Menšiny a migranti v České republice*. Praha: Portál, 2001. s. 101–103.

neverbální projevy se zařazuje i úsměv. Vietnamci se smějí i v situacích, ve kterých se nám může zdát, že to není příliš vhodně, jedná se o nepříjemné události, jako je úmrtí či nemoc. Vietnamci těmito skutečnostmi nechtějí ostatní obtěžovat, nepříjemné události tedy sdělují s úsměvem, aby nezatěžovali ostatní svým trápením.⁶⁹

5.2 SPECIFICKÉ ZVYKY, ODLIŠNOSTI

Pro každý národ jsou příznačné určité zvyky. Není tomu jinak ani u národa vietnamského. Například stolování a stravování Vietnamců se liší v mnoha ohledech. Každý druh jídla servírují separovaně do mističek, každý si pak dle svých preferencí zvolí pokrm, který si za pomoci hůlek naservíruje do své misky. Namísto přání si dobrou chuť, mladší pobídnou starší, aby si jako první vybrali z nabízených pokrmů. Základem každého pokrmu je rýže, pokud Vietnamec v misce ponechá nepatrně rýže, znamená to, že je již syt. Mlaskáním dávají najevo, že jsou s jídlem naprosto spokojeni a chtějí vyjádřit pochvalu hostiteli. Jedí zpravidla velice pomalu, při jídle řeší důležité záležitosti rodinné i pracovní. Na závěr je podávána polévka, z důvodu doplnění tekutin a minerálů. Pijí zásadně zelený čaj. Mezi hlavní vlastnosti Vietnamců patří pohostinnost, která je považována za základní rys slušného chování. Podávání předmětů partnerovi probíhá oběma rukama, vyjadřují tím úctu ke svému protějšku. K jednomu z kurióznějších zvyků patří takzvaný dlouhý nehet, jenž si nechávají vietnamští obchodníci narůst povětšinou na levém malíčku, dávají tím tak najevo, že jsou finančně zajištěni a nepotřebují fyzicky pracovat. Vietnamci soudí podle vzhledu například krásu, pro níž je příznačná světlá pleť, silnější postava jedince signalizuje dobré zabezpečení a bohatství. Vietnamci považují za základ slušnosti chodit čistě a slušně oblečení, ženy většinou nenosí sukně. Součástí každé vietnamské domácnosti je oltář, sloužící k uctívání předků, oltáře jsou zdobeny fotografiemi rodiny.⁷⁰

⁶⁹ Institut komunitního rozvoje. *Vzdělávání pro volný čas – Multikulturalita*. [online]. Dostupné z: <<http://www.ikor.cz/multikultura/doc/Vietnam.pdf>>. [Cit. 2023-03-18].

viz také: BURYÁNEK, Jan et al. *Interkulturní vzdělávání: příručka nejen pro středoškolské pedagogy: projekt Varianty*. Praha: Člověk v tísni – společnost při České televizi, ©2002. s. 381–382; KOCOUREK, Jiří. Vietnamci v České republice. In: ŠIŠKOVÁ, Tatjana, ed. *Menšiny a migranti v České republice*. Praha: Portál, 2001. s. 101–103.

⁷⁰ KOCOUREK, Jiří. Tradiční vietnamský komunikační styl. In: ČERNÍK, Jan et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jinočany: H & H, 2006. s. 152–156, viz také: BURYÁNEK, Jan et al. *Interkulturní vzdělávání: příručka nejen pro středoškolské pedagogy: projekt Varianty*. Praha: Člověk v tísni – společnost při České televizi, ©2002. s. 381–383; Institut komunitního rozvoje. *Vzdělávání pro volný čas – Multikulturalita*. [online]. Dostupné z: <<http://www.ikor.cz/multikultura/doc/Vietnam.pdf>>. [Cit. 2023-03-18].

5.3 VIETNAMSKÉ SVÁTKY

Během svátků, se Vietnamci věnují hlavně rodinným příslušníkům, nezapomínají ani na své předky, jež uctívají, v každé vietnamské rodině nesmí chybět oltář. Sváteční dny slouží Vietnamcům k odpočinku a uctívání bohů. Vietnamské svátky jsou spojovány především s náboženstvím a duchovními systémy, konkrétně se jedná o buddhismus, konfucianismus, taoismus, hinduismus, křesťanství i islám.⁷¹

Tết Nguyên Đán v českém významu Nový rok, patří mezi nejvýznamnější vietnamské svátky. Lunární Nový rok je pohyblivým svátkem a slaví se zpravidla v období mezi 21. lednem a 20. únorem. Nový rok je pro každého Vietnamce zároveň narozeninovým dnem, protože právě v tento den se každému přičte jeden rok. V tento den jsou domy vyzdobovány květinami, za tradiční novoroční strom považují Vietnamci rozkvetlou broskvoň, popřípadě v jižní části země meruňku. Broskvoň symbolizuje dlouhověkost a nesmrtelnost, její načervenalé květy pak štěstí, krev, oheň a slunce. Podmínkou vstupu do nového roku je očištění od dluhů, sporů, důraz je kladen i na očištění tělesné. Mezi nedílnou součástí oslav Nového roku přísluší i jídlo. Vietnamci si dopřávají nejhodnotnější potraviny, nejvíce nakupují především kandované ovoce, zeleninu, maso, ale i alkohol. Tradičním pokrmem servírovaným v předvečer Nového roku je slaná bochánka z rýže s fazolemi a vepřovým masem, zabalený do zelných listů, převázaný tenkými, bambusovými vlákny, poté se pokrm vaří více než deset hodin. Vietnamci nezapomínají ani na své předky, jež obdarovávají jídlem, nechybí ani nejrůznější obětní dary. Pálením svíček vzpomínají na zesnulé, důležitou součástí vzpomínání je i modlitba k Buddhovi. Tradičně se na Nový rok schází vietnamská rodina, rodinní příslušníci přijíždí z různých koutů světa, aby tento den oslavili společně. Zvyklosti typické pro tento den jsou téměř shodné jako u nás, rodiny se navštěvují, servírováno je dobré jídlo, nechybí ani ohňostroj. Avšak odlišnou tradicí v novém roce je návštěva prvního hosta v domě. Tento člověk, který jako první v novém roce navštíví dům rodiny, musí být vybrán podle daných kritérií. Člověk navštěvující jako první daný dům nesmí být nemocný, lakomý, v minulém roce nesměl prožít žádné neštěstí, vhodná není ani neprovdaná žena, nýbrž by mohly neprovdané zůstat dcery v domácnosti.⁷²

⁷¹ PECHOVÁ, Eva. Vietnamské tradiční svátky a oslavy. In: ČERNÍK, Jan et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jinočany: H & H, 2006. s. 56–57.

⁷² PECHOVÁ, Eva. *Vietnamský lunární nový rok = (Tết nguyên đán)*. Praha: Muzeum hlavního města Prahy, 2010. s. 9–28 viz také: MARTÍNKOVÁ, Šárka. Sociabilita vietnamského etnika v Praze. In: UHEREK, Zdeněk a kol. *Cizinecké komunity z antropologické perspektivy vybrané případy významných imigračních skupin v České republice*. Praha: Etnologický ústav AV ČR, 2008. s. 195–196.

Příznačným rysem je pro Vietnamce uctívání předků. Vždy první a patnáctý den měsíce pokládají na oltáře vonné tyčinky, ovoce, květiny, nedílnou součástí vzpomínaná jsou především modlitby. Na výročí dne úmrtí pořádají rodiny hostiny pro příbuzné a rodinné přátele.⁷³

Svátek uprostřed podzimu, vietnamsky *Tết Trung Thu* patří hlavně dětem, vychází na patnáctý den osmého měsíce lunárního kalendáře. Tento svátek se podobá našemu prvnímu červnu. V tento den rodiče svým dětem dopřávají různé dobroty, pro děti jsou pořádány různé hry a zábavné programy. Tradiční součástí slavnosti jsou lampiony, nesmí scházet ani rýžové koláčky.⁷⁴

Tiet Doan Ngo svátek letního slunovratu, se slaví pátý den pátého lunárního měsíce. Někdy se tomuto svátku přezdívá *Double Fifth festival*. Ve Vietnamu oslavují festival zabíjení hmyzu, v tento den lidé jedí produkty z rýže, jako například oblíbený dezert vinná rýže či popelový rýžový koláč, připravovaný z lepkavé rýže. Též se konzumuje kyselé ovoce.⁷⁵

5.4 NÁBOŽENSTVÍ

Vietnamský duchovní přístup *Tam giáo*, neboli Tři cesty vyjadřuje spojení třech duchovních systémů, jedná se o buddhismus, konfucianství a taoismus. Konfucianismus, jako společensko-filozofické učení, uctívá čínské i vietnamské učitele a vzdělance. Většina Vietnamců vyznává buddhismus, konkrétně se jedná o buddhismus školy mahájánové. V obcích a městech, kde žijí vlastní Vietnamci se nachází buddhistický chrám, nazývaný také jako pagoda. Kromě Buddha jsou také uctíváni takzvaní bódhisatvové, což jsou osoby, které dosáhly buddhistického ráje, ale setrvávají na tomto světě a nabízejí pomoc všem živým. Druhou nejpočetnější náboženskou skupinou ve Vietnamu jsou katolíci, jejich kostely stojí na venkově i ve městech. I katolíci mají doma oltáře k uctívání předků, avšak jsou obohaceny křesťanskými symboly. V jižním Vietnamu nacházíme i vlastní

⁷³ MARTÍNKOVÁ, Šárka. Sociabilita vietnamského etnika v Praze. In: UHEREK, Zdeněk a kol. *Cizinecké komunity z antropologické perspektivy vybrané případy významných imigračních skupin v České republice*. Praha: Etnologický ústav AV ČR, 2008. s. 195, viz také: PECHOVÁ, Eva. Vietnamské tradiční svátky a oslavy. In: ČERNÍK, Jan et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jinočany: H & H, 2006. s. 61.

⁷⁴ Viet.cz. *Trung thu – vietnamský den dětí*. [online]. Dostupné z: <<https://www.viet.cz/clanky/26-trung-thu-vietnamsky-den-deti>>. [Cit. 2023-03-20], viz také: MARTÍNKOVÁ, Šárka. Sociabilita vietnamského etnika v Praze. In: UHEREK, Zdeněk a kol. *Cizinecké komunity z antropologické perspektivy vybrané případy významných imigračních skupin v České republice*. Praha: Etnologický ústav AV ČR, 2008. s. 195.

⁷⁵ PHAM, Katie. *Tết Doan Ngo – Double Fifth Festival*. *Danang Leisure*. [online]. Dostupné z: <<https://danangleisure.com/tet-doan-ngo-double-fifth-festival>>. [Cit. 2023-03-20].

monoteistické náboženství, jedná se o sektu *Cao Dai*. Snaží se o propojení prvků veškerých světových náboženství a kultur. Uctívá Ježíše Krista, Konfucia a Buddha. Okrajově je zastoupen Islám, k němuž se hlásí Čamové, obývající vietnamsko-kambodžské hranice.⁷⁶

Důležitou duchovní součástí vietnamské kultury je uctívání předků. Úctu zesnulým vyjadřují udržování posvátných oltářů, které nalezneme v každé domácnosti. Na tyto oltáře jsou umístěny obětní dary, zapalují se vonné tyčinky, při kterých probíhají modlitby.⁷⁷

5.5 VIETNAMSKÁ RODINA

Soudružnost je považována za tradiční atribut vietnamské rodiny, tento fakt dokládá skutečnost, že rodiny, které žijí u nás či jinde v zahraničí, poskytují finanční podporu rodinným příslušníkům žijícím ve Vietnamu. Pospolitost dokládá i každodenní scházení se u večeře. Za významnou rodinou událost považují Vietnamci svatbu, kdy počet svatebčanů dosahuje i několikaset. Role mužů a žen v rodině je jasně dána. Žena se stará o domácnost a děti. Muž je hlavou rodiny, musí ji zajistit, činí také veškerá rozhodnutí.⁷⁸

„Vietnamské rody tvoří skupiny lidí odvozujících svůj původ od společného zakládajícího předka po mužské linii, příslušnost k určitému rodu se označuje příjmením a své rodové příjmení neztrácí ani žena po vstupu do manželství. Členství k rodu dědí totiž člověk po otci i po matce, v tomto pořadí, a tak se každý narozený Vietnamec fakticky stává součástí dvou rodin: otcova strana mu tvoří vnitřní příbuzné a matčina vnější. Jamile se člověk ožení nebo vdá, stává se rovněž součástí dvou rodinných linií svého manžela či manželky. Tradiční rodový klan představoval devět generací (prapraděd až pravnuk). Hlavou každého rodu byl nejstarší člen (prapraděd či praděd, po jeho smrti jeho nejstarší syn) a kolem něho se soustřeďovaly všechny větve; nejedná se však o klan hlavě rodu podřízený, spíše o společenství příbuzných nukleárních rodin, nacházející se ve vztahu vzájemné závislosti a spolupráce.“⁷⁹

⁷⁶ IČO, Ján. *Náboženství ve Vietnamu*. Praha: Muzeum hlavního města Prahy, 2010. s. 28–32, viz také: VASILJEV, Ivo. Hodnoty současné vietnamské společnosti. In: ČERNÍK, Jan et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jinočany: H & H, 2006. s. 74–77.

⁷⁷ VASILJEV, Ivo. Hodnota současné vietnamské společnosti. In: ČERNÍK, Jan et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jinočany: H & H, 2006 s. 74.

⁷⁸ VASILJEV, Ivo. Dynamika národních tradic a vlivů nového prostředí v životě vietnamské komunity v České republice. In: ČERNÍK, Jan et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Jinočany: H & H, 2006 s. 123–124 viz také: Viet.cz. *Typická vietnamská rodina*. [online]. Dostupné z: <<https://www.viet.cz/clanky/16-typicka-vietnamska-rodina>>. [Cit. 2023-03-21].

⁷⁹ MARTÍNKOVÁ, Šárka. Sociabilita vietnamského etnika v Praze. In: UHEREK, Zdeněk a kol. *Cizinecké komunity z antropologické perspektivy vybrané případy významných imigračních skupin v České republice*. Praha: Etnologický ústav AV ČR, 2008. s. 191.

5.5.1 VIETNAMSKÁ JMÉNA

Vietnamská jména jsou obvykle složena ze dvou až čtyřech slabik. První slabika představuje příjmení, poslední většinou jméno, které slouží k oslovení. Vietnamci se nikdy neoslovují pouze příjmením. Prostřední jméno, může být několikaslabičné, slouží k odlišení od ostatních osob se stejným jménem i příjmením. Veškerá vietnamská křestní jména nesou jakýsi význam, u mužů vystihují žádoucí vlastnosti, ženská jména pak krásu a něžnost. Příjmení žádné významy nemají, pokud se žena provdá, zůstává jí původní příjmení. Děti získávají příjmení po otci, prostřední jméno je volitelné.⁸⁰

5.5.2 BANÁNOVÉ DĚTI

Pojem banánové děti vysvětluje vietnamský hoch, v dokumentu Martina Ryšavého následovně: *„jedná se o podobnost k banánu, navenek jsme také žlutí jako banán, ovšem uvnitř jsme bílí, což znamená, že naše jádro, do něhož patří chování a zvyky, je již evropské.“*⁸¹

Skupinu banánových dětí představují mladí Vietnamci, kteří se do České republiky přistěhovali jako malé děti nebo se v Čechách již narodili. Banánové děti perfektně ovládají český jazyk, značný podíl na této skutečnosti měla výchova českými chůvami. Tato generace používá ke komunikaci mezi vrstevníky a sourozenci právě češtinu, avšak, jakmile se ocitnou s rodiči, musí používat vietnamštinu. Mladí Vietnamci nechtějí žít stánkařským životem, jako jejich rodiče, cílem této generace je dosáhnout kvalitního vzdělání. Finanční podporu ve vzdělávání jim poskytují rodiče, avšak děti na oplátku pomáhají rodičům, jedná se o jakýsi morální princip.⁸²

5.6 VIETNAMSKÁ KUCHYNĚ

Vietnamská kuchyně je velmi pestrá, k jejím charakteristickým potravinám jednoznačně patří rýže, sója, maniok a houby. Rýže, hlavní surovina vietnamské kuchyně, pochází nejspíše z jihovýchodní Asie. Pěstování této plodiny je velmi náročné, zejména kvůli citlivosti rýže na změnu množství vody. Z rýže je připravováno mnoho pokrmů, například

⁸⁰ BODNÁROVÁ, Daniela et al. *Multi kulti: menšiny v ČR: metodická příručka pro základní školy*. Olomouc: Agentura rozvojové a humanitární pomoci Olomouckého kraje, 2009. s. 114, viz také: Viet.cz. *Vietnamská jména*. [online]. Dostupné z: <<https://www.viet.cz/clanky/83-vietnamska-jmena>>. [Cit. 2023-03-22].

⁸¹ *Banánové děti*. [film]. Režie Martin RYŠAVÝ. ČR. 2009. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=5lmF6A99z48&ab_channel=apljoch>. [Cit. 2023-03-25].

⁸² BEDNÁŘÍK, Petr et al. *Menšiny kolem nás*. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v.v.i., 2020. s. 139, viz také: FRITZOVÁ, Marie, PEŠKOVÁ, Michaela a BREITFELDER, Miroslav. *Interkulturalita a národnostní menšiny v teorii i praxi: témata, historie, biografie, holocaust*. Praha: ViaCentrum s.r.o., 2019. s. 55.

rýžové vývary a kaše. Z rýže se vyrábí i rýžová mouka, ze které jsou dále dělány nudle do polévek, těstoviny, placky, rýžový papír, ocet, škrob, rýžové knedlíčky plněné masem či zeleninou. Rýže slouží i pro výrobu nápojů, produkováno je pivo, vodka i speciální kvašený rýžový nápoj. Vietnamská kuchyně není zdaleka tak rozšířena, jako kuchyně čínská, i přes to se některá jídla v zahraničí prosadila. K typickým vietnamským pokrmům patří pho-hovězí vývar s nudlemi, smažené závitky, světoznámá je pak tradiční rybí omáčka. Do pokrmů je často přidávána houba šii-také. Ve vietnamské kuchyni se na rozdíl od té čínské daleko více konzumuje zelenina čerstvá. Většina pokrmů je připravována způsobem velmi krátkého restování, kdy je zachována přirozená chuť surovin. Nápojem, který se nabízí k pokrmům bývá většinou zelený vietnamský čaj, jenž se pije jak studený, tak teplý. Vietnamské stolování se značně liší od toho našeho, u jídla se sedí v tureckém sedu, jí se za pomoci dvou hůlek, namísto popřání dobrou chuť Vietnamci pozvou všechny ostatní k jídlu. Při slavnostních příležitostech se stoluje kolem kulatých stolů, pokrmy se nejprve servírují předkům na oltář.⁸³

5.7 VOLNÝ ČAS

Príslušníci první generace Vietnamců příliš volného času nemají. Většinu času tráví v práci, pokud ale přeci jen volno mají, tráví ho především s rodinou, kterou staví na přední místo. Druhá generace Vietnamců tráví volný čas velice podobně jako jejich čeští vrstevníci. Avšak i zde spatřujeme drobné odlišnosti, kdy velký vliv na trávení volného času dětí mají rodiče, kteří kladou značný důraz na školní přípravu. Bohatší rodič platí svým dětem doučování a prestižní kroužky, týkající se zejména výuky jazyků. Vietnamští studenti navštěvují i multikulturní zájmové aktivity, kde komunikují v českém jazyce. Za náplň volného času považují vietnamské děti i pomoc v domácnosti.⁸⁴

⁸³ KOCOUREK, Jiří. *Vietnamská kuchyně*. Praha: Muzeum hlavního města Prahy, 2010. s. 7–28, viz také: Institut komunitního rozvoje. *Vzdělávání pro volný čas – Multikulturalita*. [online]. Dostupné z: <<http://www.ikor.cz/multikultura/doc/Vietnam.pdf>>. [Cit. 2023-03-30].

⁸⁴ HOFÍREK, Ondřej a NEKORJAK, Michal. Vietnamští imigranti v českých velkoměstech – Integrace přistěhovalců z Vietnamu In: RÁKOCZYOVÁ, Miroslava, TRBOLA, Robert a HOFÍREK, Ondřej. *Sociální integrace přistěhovalců v České republice*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2009. s. 183-184, viz také: *Na křižovatce kultur, aneb, Romové, Vietnamci a Číňané mezi námi*. [Praha]: NIDM - Národní institut dětí a mládeže, 2010. s. 16-17

6 VIETNAMCI V MÉDIÍCH

Teoretická část této bakalářské práce měla za úkol přiblížit život vietnamské menšiny v ČR zhodnotit, jak se daří její integrace, představit kulturní život a zvyky této u nás poměrně početně zastoupené menšiny. V praktické části se pokusím, metodou sondážní analýzy, ověřit, zda jsou tato témata aktuální i v psaných tuzemských médiích, ať už soukromých či veřejnoprávních. Pro analýzu jsem využila články z rozhraní let 2015-2023, aby tato práce byla co nejvíce aktuální. Zprávy týkající se již zmíněných témat jsou v psaném tisku poměrně hojně zastoupeny.

6.1 ANALÝZA HOSPODÁŘSKÝCH NOVIN

Hospodářské noviny nabízí poměrně pestrou škálu článků týkající se vietnamských občanů. Z vytyčeného časového období jsem zkoumala celkem 6 článků, z nichž nejstarší byl vydán v roce 2015, nejnovější pak v roce 2020.

Vybrané texty k analýze se vždy tematicky dotýkají vybraných částí teoretické práce. Veškeré analyzované texty zaujímají neutrální postoj k vietnamské menšině. První články se zaměřují na život Vietnamců v ČR, konkrétně poukazují na jejich podnikavost a píli. Ze statistik totiž vyplývá fakt, že vietnamské maloobchody s potravinami, takzvané večerky, ovládají až pětinu českého trhu, a tvoří tak největší obchodní řetězec. Tento článek vypovídá o podnikavosti a pracovitosti vietnamské komunity.⁸⁵

O skutečnosti, že jsou Vietnamci velice podnikaví a umí se chopit příležitosti, svědčí i příběh podnikatele Huong Le. Tento mladý Vietnamce vlastní v České republice síť bister Banh-mi-ba, kde zákazníkům nabízí kromě tradičních vietnamských pokrmů, jako je například vietnamská polévka pho i speciality, jimiž jsou bagety plněné na vietnamský způsob. Díky této skutečnosti tak dochází k šíření vietnamské kultury na našem území, což může následně přispět k usnadnění procesu integrace. Huong Le se přistěhoval do České republiky až ve svých osmnácti letech a dosud má problémy s českým jazykem, což zřetelně dokládá problém s integrací, která dosud neproběhla zcela úplně. V tomto článku se také promítá častý nešvar české majority, a to konkrétně tykání vietnamským prodejcům

⁸⁵ PROUZA, Tomáš. Vietnamské večerky tvoří největší obchodní řetězec, žádný zákon to ale neřeší, tvrdí svaz. Změnit by to ale měla novela, *Hospodářské noviny*, 8. 10. 2019. Dostupné také z: <<https://domaci.hn.cz/c1-66655600-vietnamske-vecerky-tvori-nejvetsi-obchodni-retezec-v-cesku-zadny-zakon-to-ale-neresi-zmenit-by-to-mela-novela>>. [Cit. 2023-03-31].

a obchodníkům. Sám příslušník vietnamské menšiny zde poukazuje na tuto skutečnost, která je ze strany Vietnamců považována za neslušnou.⁸⁶

Další text poukazuje na skutečnost, jak těžká může pro Vietnamce být integrace do českého prostředí a jaká úskalí s sebou nese samo rozhodnutí migrovat. Článek popisuje situaci z pohledu dítěte, které do České republiky přišlo z rozhodnutí jeho rodičů. Dokládá, jak těžké je po příchodu vydělat peníze na obživu, popisován je život na ubytovně i těžké situace ve škole, kdy kvůli národnostní odlišnosti docházelo k vyčleňování dítěte z kolektivu.⁸⁷

V *Hospodářských novinách* není opomenuto ani téma úspěšnosti mladých Vietnamců, kteří do ČR přišli buď v dětském věku, nebo se zde již narodili. Jedná se o děti, u nichž integrace proběhla bez problémů. Z mnoha z nich jsou nyní lékaři, programátoři či zakladatelé úspěšných firem. Z článku je patrné, že na bezproblémovou integraci mělo vliv především vyrůstání v českém prostředí. Po zanalyzování tohoto článku byla také jasně patrná skutečnost, že velké části Vietnamců, kteří v České republice žijí od útlého věku činní problém vietnamština. Dochází zde i k aktualizaci tématu sňatků, kdy z textu jasně vyplývá, že sňatek vietnamské dívky s českým partnerem již není tabuizované téma.⁸⁸

Následující článek dokládá snahu Vietnamců začlenit se do české společnosti. Tyto snahy se projevovaly zejména v době koronavirové pandemie, kdy právě vietnamští obchodníci byli jedni z prvních, kdo se snažil reagovat na nedostatek roušek v nemocnicích. Jejich projev solidarity jasně dokládá soudružnost s českou majoritou. Skutečnost, že vietnamská menšina pomohla české majoritě v tomto nelehkém období předpokládá tedy dobré vztahy obou stran.⁸⁹

Poslední analyzovaný článek pojednává o Vietnamce, která studovala v Moskvě, Praze a Londýně. Absolvovala stáže v Německu a Francii, pracovala v Singapuru, a nakonec

⁸⁶ ŠEFROVÁ, Kateřina. Sen o bagetách a asijské kuchyni, *Hospodářské noviny*, 12. 1. 2019. Dostupné také z: <<https://archiv.hn.cz/c1-66426200-sen-o-bagetach-a-asijske-kuchyni-mlady-vietnamec-se-do-ceska-vydalekvuli-vypraveni-rodicu-a-rozjel-sit-restauraci-kde-vari-podle-mamincina-receptu>>. [Cit. 2023-03-31].

⁸⁷ Tři příběhy: Do čtyř let jsem žila ve Vietnamu. Když jsme sem přišli, tak rodiče neměli žádné peníze ani kontakty, *Hospodářské noviny*, 20. 11. 2017. Dostupné také z: <<https://vikend.hn.cz/c1-65959940-tri-pribehy-do-ctyr-let-jsem-zila-ve-vietnamu-kdyz-jsme-sem-prisli-tak-rodice-nemeli-zadne-penize-ani-kontakty>>. [Cit. 2023-03-31].

⁸⁸ HROMÁDKOVÁ, Tereza. My děti ze stanice Česko. Příběhy mladých Vietnamců, kteří u nás uspěli díky houževnatosti a odvaze, *Hospodářské noviny*, 12. 7. 2019. Dostupné také z: <<https://vikend.hn.cz/c1-66606630-my-deti-ze-stanice-cesko-pribehy-mladych-vietnamcu-kteri-u-nas-uspeli-diky-houzevnatosti-a-odvaze>>. [Cit. 2023-03-31].

⁸⁹ Vietnamci usílili 13 tisíc roušek: Pomáhat je v nás, jsme na jedné lodi, říká Ami Luong, *Hospodářské noviny*, 11. 4. 2020. Dostupné také z: <<https://domaci.hn.cz/c1-66749300-vietnamci-usili-13-tisic-rousek-pomahat-je-v-nas-jsme-na-jedne-lodi-rika-ami-luong>>. [Cit. 2023-03-31].

se usadila v Praze. Advokátka Thu Nga Haškovcová mluví šesti jazyky, ovšem nejen to dokládá ctižádost Vietnamců ve vzdělávání. Vietnamci jsou nejen podnikavým národem, ale i ve školách patří k ctižádostivým a svědomitým studentům, což dokládá i tento článek.⁹⁰

Veškeré vybrané analyzované texty, které vyšly v Hospodářských novinách pohlíží na Vietnamce žijící v České republice jako na menšinu svědomitou a pracovitou. Články jsou poutavé, dovolují čtenáři proniknout do dané tematiky, bývají doplněny o fotografie, popřípadě rozhovory přinášející zajímavý pohled na daná témata.

6.2 ANALÝZA 100+1

V tomto časopise jsem našla pouze jeden článek odrážející téma vietnamské menšiny na našem území. Jedná se o článek velice aktuální, vydaný v roce 2022. Tématem článku jsou česko-vietnamské partnerské vztahy. Autoři článku se shodují, že česko-vietnamské partnerské vztahy v dnešní době již nejsou žádnou výjimkou. I přes přetrvávající nesouhlas starší generace se mezikulturní bariéra začíná bortit. Článek není nikterak zasáhnut postojem autorů k této problematice. Z článku je jasně patrný posun kulturních vzorců.⁹¹

6.3 ANALÝZA IDNES.CZ

K analýze textů ze zpravodajství IDNES.cz jsem zvolila šest článků zabývajících se Vietnamci v ČR. Jedná se o poměrně aktuální články, z nichž většina vyšla v rozmezí let 2018 až 2022. Dle mého názoru se většina zpráv zabírala problematikou cizinců komplexně, pouze vybrané části se věnovaly cizincům vietnamského původu. Zprávy reflektují především náhled Čechů na vietnamskou menšinu a nástrahy každodenního života, se kterými se Vietnamci potýkají.

V několika člancích se objevují důkazy o tom, že vietnamská minorita je pro Čechy jednou z nejpřijatelnějších, oproti například romské. Často tyto články obsahují i procentuální znázornění, kde je jasně viditelná popularita vietnamské menšiny, která vyplývá z provedených výzkumů. Díky dobře zpracované analýze můžeme říci, že je zřetelně

⁹⁰ ŠAFEROVÁ, Aneta. Advokátka Thu Nga Haškovcová: Zájmy a přesvědčení jsou důležitější než původ, *Hospodářské noviny*, 25. 6. 2015. Dostupné také z: <<https://archiv.hn.cz/c1-64217770-advokatka-thu-nga-haskovcova-zajmy-a-presvedceni-jsou-dulezitejsi-nez-puvod>>. [Cit. 2023-03-31].

⁹¹ JELÍNKOVÁ, Barbora. Láska napříč kulturami: Česko-vietnamské vztahy jsou u nás čím dál běžnější, *100+1*, 11. 11. 2022. Dostupné také z: <<https://www.stoplusjednicka.cz/laska-napric-kulturami-cesko-vietnamske-vztahy-jsou-u-nas-cim-dal-beznejsi>>. [Cit. 2023-03-31].

patrná stoupající sympatie ze strany Čechů. Nejmladší šetření bylo publikováno autory zpráv iDNES.cz v říjnu 2021.⁹²

I texty iDNES.cz se ve většině vztahují k integraci vietnamské komunity do českého prostředí. Poměrně rozsáhlý článek představuje řešení zastupitelů ve Vyšším Brodě. Právě tam nechali zřídit komisi pro integraci cizinců, a to z důvodu velkého počtu Vietnamců ve městě. Jedná se téměř o osminu obyvatel města. V tomto článku je jasně zřetelná podpora vietnamské minority, postoj autora můžeme konstatovat jako kladný. Článek ve čtenáři zajisté vyvolá pozitivní dojem, protože dle zmíněných informací má komise pro integraci ve Vyšším Brodě výborně našlápnuto k bezproblémovému fungování obou komunit.⁹³

Důkaz intenzivní integrace ve Vyšším Brodě dokládá i následující článek, který jsem si zvolila k analýze. Nejen, že ve městě pomáhají dospělým členům vietnamské komunity, ale zaměřují se i na integraci dětí. Přípravují dětské tábory, kdy je kladen důraz na zlepšení českého jazyka. Článek je zaměřen především na problémy vietnamské minority spojené s českým jazykem. Autoři článku se dotazují dětí, jak složitý pro ně český jazyk je. Z pohledu budoucí učitelky českého jazyka mě nikterak nepřekvapuje, že za složitou označily právě problematiku skloňování. I přes vyřčené problémy vietnamských dětí s českým jazykem zastávám názor, že osvojování si jazyka v útlém věku nečiní takový problém. Horší situaci vnímám u jejich rodičů.⁹⁴

Problém jazykové bariéry je klíčovým tématem i v dalším analyzovaném článku. Text se věnuje tématu vietnamských dětí v mateřských školách. Autoři článku zde poukazují na problém komunikace v českém jazyce u dětí předškolního věku. V článku je jasně zdůrazněn fakt, že větší koncentrace dětí, které se mezi sebou mohou dorozumívat vietnamsky, není prospěšná, brání tak integraci do kolektivu českých dětí. Tento fakt je v článku podložen několika výpověďmi učitelek z mateřských škol. Pro čtenáře má tento článek jasné a

⁹² JURAČÁKOVÁ, Michaela. Češi mají nejradši sami sebe, oblíbili si Vietnamce, nesnáší Araby, *iDNES*, 9. 4. 2018. Dostupné také z: <https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/narodnostni-skupiny-cvvm-sympatie.A180409_151812_domaci_jumi>. [Cit. 2023-04-02]; Mladí Češi netolerují Romy, rasistický humor už ale netáhne, zjistil průzkum, *iDNES*, 18. 10. 2021. Dostupné také z: <https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/cesi-romove-pruzkum-pristup-rozdily-myty-rasismus.A211018_124124_domaci_baky>. [Cit. 2023-04-02].

⁹³ MLISOVÁ, Ludmila. Komise má ve Vyšším Brodě zajistit lepší soužití mezi Asiaty a Čechy, *iDNES*, 8. 7. 2020. Dostupné také z: <https://www.idnes.cz/ceske-budejovice/zpravy/vietnamci-asiate-souziti-vyssi-brod-komise-jihocesky-kraj-cizinci.A200702_557088_budejovice-zpravy_mcb>. [Cit. 2023-04-02].

⁹⁴ LINDUŠKA, František. Vietnamské děti z Vyššího Brodu přijely na tábor, aby si vylepšily češtinu, *iDNES*, 24. 8. 2021. Dostupné také z: <https://www.idnes.cz/ceske-budejovice/zpravy/vietnamske-deti-vyssi-brod-tabor-krasetin-cestina.A210823_131201_budejovice-zpravy_khr>. [Cit. 2023-04-02].

srozumitelné sdělení. Spařuji zde snahu autora o přiblížení dané problematiky. Nezainteresovaný čtenář zcela jistě pochopí problematiku jazykové bariéry.⁹⁵

Poslední článek, který jsem z média iDNES.cz zvolila jako vhodný pro analýzu přináší zajímavý pohled na Vietnamce skrze dlouholetého českého tlumočnicka vietnamštiny. Tento článek se odlišuje od výše zkoumaných článků svým literárním zpracováním, jedná se totiž o rozhovor. Poutavý je právě tím, že daný tlumočnick je Čech, který je každý den obklopen vietnamským způsobem života. Článek zprostředkovává zajímavý pohled českého, vietnamštiny znalého člověka na vietnamskou minoritu žijící v ČR. Za velmi zajímavý považuji výrok dotazovaného, který tvrdí, že Česká republika je pro Vietnamce druhým domovem. Čtenář se z textu dozví mnoho zajímavých informací o životě vietnamské menšiny. Z vlastního pohledu mohu posoudit, že informace obsažené v tomto článku mohou být pro čtenáře, touto tematikou nezasvěcené, velmi zajímavé.⁹⁶

6.4 ANALÝZA LIDOVÝCH NOVIN

Zkoumané zprávy z Lidových novin pocházejí z dřívější doby. Kvůli nízkému počtu zpráv zabývajících se vietnamskou menšinou v ČR jsem pro analýzu použila dva články ze širšího časového rozmezí, konkrétně tedy z let 2010-2019. Bohužel žádné aktuálnější zprávy nejsou dohledatelné. Nejmladší zpráva se týká českých babiček, které pomáhají s výchovou mladých Vietnamců, takzvaných banánových dětí. Článek je pojatý formou příběhů, které jsou podány nejen vietnamskou stranou, ale nabízí i pohled strany české. Informace zprostředkované vietnamskými dětmi jsou vždy doplněny o příběhy českých babiček. Z článku je patrný příklon autorů k české straně. Za kulturní dopad výchovy Vietnamců českými babičkami můžeme považovat formování kulturní identity. I přes to, že každý z příběhů je odlišný, ve všech případech zůstal kontakt mezi oběma stranami zachován. Po přečtení článku nabývám dojmu, že vztahy mezi dětmi a českými babičkami byly i přesahu rodinného.⁹⁷

⁹⁵ MRÁZOVÁ, Klára. Děti cizinců bojují ve školce s češtinou, největší potíže mají Vietnamci, *iDNES*, 10. 12. 2018. Dostupné také z: <https://www.idnes.cz/plzen/zpravy/matrska-skolka-cizinec-cestina-jazyk-bariera-vietnamec.A181207_444097_plzen-zpravy_vb>. [Cit. 2023-04-02].

⁹⁶ PEŠEK, Jan. Pro Vietnamce je Česko druhý domov, *iDNES*, 6. 6. 2020. Dostupné také z: <https://www.idnes.cz/liberec/zpravy/petr-lowy-tlumocnik-prekladatel-vietnamstina-vietnamci-soud-ceska-republika-druhy-domov.A200605_104520_liberec-zpravy_jape>. [Cit. 2023-04-02].

⁹⁷ Do Thu Trang. ASI.JATKA: České babičky. Ženy, které pomáhaly vychovávat celou generaci mladých Vietnamců, *LIDOVKY*, 16. 1. 2019. Dostupné také z: <https://www.lidovky.cz/relax/lide/asi-jatka-ceske-babicky-zeny-ktere-pomahaly-vychovavat-celou-generaci-mladych-vietnamcu.A190103_202217_lide_ssu>. [Cit. 2023-04-02].

Následující článek nedokáže správně vyhodnotit. Jedná se o dva rozporuplné pohledy. Úvodní část článku v čtenáři navozuje dojem, že s počestnými variantami vietnamských jmen nemají Vietnamci žádný problém. Tento názor je však v rozporu s tvrzením, oslovené vietnamské studentky v samém závěru článku. Názory autora článku a oslovené vietnamské respondentky se poněkud rozcházejí. Můžeme zde tedy sledovat odlišné pohledy na danou skutečnost. Nebo nepřipravenost autora textu, který se dostatečně s problematikou neseznámil. Autor se s respondentkou shodne alespoň v názoru na problematiku pojmenování vietnamských dětí českými křestními jmény. Obě strany shledávají výhodu především v jednoduché výslovnosti.⁹⁸

6.5 ANALÝZA RESPEKTU

Článek získaný z týdeníku Respekt pochází ze staršího data, přesněji z roku 2018, avšak tato, skutečnost nikterak neubírá na jeho kvalitě. Text se tematicky neliší od těch z jiných médií. Opět se zaměřují na mladou generaci Vietnamců. Z mého pohledu jsou mladí Vietnamci v naší společnosti více aktivní, a tudíž je jejich životní příběh pro čtenáře často atraktivní. Článek je opět veden formou rozhovoru, což považuji jako velice zajímavé pro čtenáře. Informace získané tímto způsobem mohou být pro čtenáře věrohodnější a autentičtější. Mají pocit, že zprávy nejsou cenzurované autorem článku a pocházejí přímo od zdroje. Týdeník Respekt se nebál poukázat i na stinné stránky rodinného byznysu na vietnamských tržnicích. Autor článku se snaží postihnout veškerá témata, která by čtenáře mohla zaujmout. Zaobírá se pohledem na mladé Vietnamce, přibližuje jejich každodenní život i s problémy, které s sebou přináší. Každý čtenář tohoto článku si zajisté odnese spousty zajímavých informací a pochopí tak snadněji záležitosti vietnamské kultury, což může následně vést ke snadnější integraci.⁹⁹

6.6 ANALÝZA IROZHLASU

I přes to, že Český rozhlas je oproti předchozím médiím médiem veřejnoprávním, tematika textů a pohled autorů se dle mého názoru nikterak zásadně neliší. Co se ale značně liší je četnost článků s tématy týkající se Vietnamců, která je oproti soukromým médiím značně vyšší. Celkově jsem zkoumala pět článků vydaných v letech 2019–2022.

⁹⁸ Hanka nebo Hang? Počestná jména Vietnamcům nevaří, *LIDOVKY*, 15. 1. 2010. Dostupné také z: <https://www.lidovky.cz/domov/hanka-nebo-hang-pocestena-jmena-vietnamcum-nevadi.A100115_120441_In_domov_mev>. [Cit. 2023-04-02].

⁹⁹ HORKÝ, Petr. Mladí čeští Vietnamci: cítíme tlak rodiny, ale nechceme se jen honit za prací, *RESPEKT*, 17. 4. 2018. Dostupné také z: <<https://www.respekt.cz/spolecnost/citime-tlak-rodiny-ale-nehceme-se-jen-honit-za-praci>>. [Cit. 2023-04-02].

Stejný koncept a pohled na dané téma jsem spatřila u několika článků. První, týkající se vietnamské solidarity, která byla jasně patrná v koronavirové krizi. Shodnost jsem našla i v textu vztahujícím se k tématu četnosti vietnamských řetězců. Oba články byly vydány v podobné formě i v *Hospodářských novinách*. Tato skutečnost nabízí čtenářům různý, byť sice v tomto případě dosti podobný náhled na tutéž skutečnost. Tento fakt je z mého pohledu velice přínosný, čtenář má možnost přečíst si různé názory a nahlídnout tak na danou problematiku z vícero úhlů.¹⁰⁰

Po zanalyzování zpráv vydávaných Českým rozhlasem musím konstatovat, že jsem shledala opakující se vzorce, kdy jsou autory často vydávány články týkající se počtu cizinců v Čechách. Tyto přehledy obsahují i přehledné meziroční grafy. Tyto grafy zobrazují nejen počet cizinců v ČR celkově, zaměřují se i na situaci v krajích, opomíjeny nejsou ani příčiny migrace. Článek nabízí přehlednost a ucelenost statistik, což pro čtenáře znamená jednodušší orientaci. Autor pracuje s daty Českého statistického úřadu. Ohledně dat nacházím v článku dva rozporuplné názory. Oproti autorovi, který pracuje s daty ČSÚ stojí v opozici socioložka, zastávající statistiky Ředitelství cizinecké policie. Tato patrná rozporuplnost čísel může čtenáři způsobit chaos.¹⁰¹

¹⁰⁰ Největší mezi řetězci jsou vietnamské prodejny, prohlásil šéf svazu obchodu Prouza, *iROZHLAS*, 8. 10. 2019. Dostupné také z: <https://www.irozhlas.cz/ekonomika/vietnamska-prodejna-tomas-prouza-svaz-obchodu-a-cestovniho-ruchu_1910081847_ako?_ga=2.78172244.1995118786.1680637195-1817900089.1678953119>. [Cit. 2023-04-02]; ZITA, Martin. Vietnamští obchodníci nabízejí zadarmo občerstvení pro záchranné složky a šijí roušky svým zákazníkům, *iROZHLAS*, 18. 3. 2022. Dostupné také z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/vietnamska-komunita-vecerka-izs-koronavirus_2003181828_zit?_ga=2.54039656.1995118786.1680637195-1817900089.1678953119>. [Cit. 2023-04-02].

¹⁰¹ BOČEK, Jan. Migrace v Česku pohledem expertky: Za 25 let se přístup státu nezměnil. Jen přichází méně vzdělaných Ukrajinců, *iROZHLAS*, 24. 1. 2022. Dostupné také z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/imigrace-imigranti-ukrajina-slovensko-vietnam-rusko-polsko-nemecko-marie_2201240600_jab?_ga=2.19102072.1995118786.1680637195-1817900089.1678953119>. [Cit. 2023-04-02].

Za velice zajímavý hodnotím článek dotýkající se vztahů Vietnamců a politiky. Autor popisuje, jak se liší vztahy jednotlivých vietnamských generací k politice. V žádném jiném médiu jsem se s tímto tématem nesečkala, z pohledu čtenáře si myslím, že by mohl být velmi atraktivní. Názory na českou politiku se generačně liší. Z článku vyplývá následující. Starší generace Vietnamců se politikou zabývá, ale nemůže volit a mladší generaci takzvané banánové děti politika spíše nezajímá. Z článku tedy vyplývá fakt, že politické kampaně cílené na vietnamskou menšinu v České republice nejsou efektivní.¹⁰²

Většina předchozích zpráv byla zaměřena na integraci vietnamské menšiny. Následující zpráva, informuje o možnosti seznámit českou majoritu s vietnamskou kulturou a způsobem života. To vše prostřednictvím prohlídek, které se konají několikrát do roka v Brněnské vietnamské tržnici. Čtenář se z textu dozví mnoho informací týkajících se celého průběhu této akce. Po zanalyzování konstatuji za velmi přínosné akce tohoto typu. Prohlídky mohou návštěvníkům pomoci pochopit nejen kulturu, náboženství, ale i mentalitu vietnamské menšiny. Z článku usuzuji, že tímto způsobem chce vietnamská menšina přispět k navázání vztahů mezi oběma stranami.¹⁰³

¹⁰² PIVOVAR, Jáchym. Vůbec nevím, proč nám něco slibují. Politické strany cílí na hlasy vietnamské komunity, *iROZHLAS*, 12. 10. 2021. Dostupné také z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/volebni-billboard-ve-vietnamstine-trikolora-svobodni-soukromnici_2109120500_piv?_ga=2.49330406.1995118786.1680637195-1817900089.1678953119>. [Cit. 2023-04-03].

¹⁰³ GAJDOŠÍKOVÁ, Vlasta. Vietnamská tržnice skrývá vlastně malé město, ukazují místním zájemcům, *iROZHLAS*, 25. 8. 2020. Dostupné také z: <https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/spolecnost/vietnamska-trznice-brno-prohlidka-kultura-vietnam-jidlo_2008251841_ban?_ga=2.54039656.1995118786.1680637195-1817900089.1678953119>. [Cit. 2023-04-03].

Tabulka 1: Zpracované články v analýze

Médium	Název článku	Datum vydání
Hospodářské noviny	<i>Vietnamci ušili 13 tisíc roušek: Pomáhat je v nás, jsme na jedné lodi, říká Ami Luong</i>	11. 4. 2020
	<i>Vietnamské večerky tvoří největší obchodní řetězec, žádný zákon to ale neřeší, tvrdí svaz. Změnit by to měla novela</i>	8. 10. 2019
	<i>My děti ze stanice Česko. Příběhy mladých Vietnamců, kteří u nás uspěli díky houževnatosti a odvaze</i>	12. 7. 2019
	<i>Sen o bagetách a asijské kuchyni: Mladý Vietnamec se do Česka vydal kvůli vyprávění rodičů a rozjel síť restaurací, kde vaří podle mamincina receptu</i>	12. 1. 2019
	<i>Tři příběhy: Do čtyř let jsem žila ve Vietnamu. Když jsme sem přišli, tak rodiče neměli žádné peníze ani kontakty...</i>	20. 7. 2017
	<i>Advokátka Thu Nga Haškovcová: Zájmy a přesvědčení jsou důležitější než původ</i>	25. 6. 2015
100+1	<i>Láska napříč kulturami: Česko-vietnamské vztahy jsou u nás čím dál běžnější</i>	11. 11. 2022
iDNES.cz	<i>Mladí Češi netolerují Romy, rasistický humor už ale netáhne, zjistil průzkum</i>	18. 10. 2021
	<i>Vietnamské děti z Vyššího Brodu přijely na tábor, aby si vylepšily češtinu</i>	24. 8. 2021
	<i>Komise má ve Vyšším Brodě zajistit lepší soužití mezi Asiaty a Čechy</i>	8. 7. 2020
	<i>Pro Vietnamce je Česko druhý domov. Přesto žijí izolovaně, říká tlumočnick</i>	6. 6. 2020
	<i>Děti cizinců bojují ve školce s češtinou, největší potíže mají Vietnamci</i>	10. 12. 2018
	<i>Češi mají nejradši sami sebe, oblíbili si Vietnamce, nesnáší Arabů</i>	9. 4. 2018
Lidovky.cz	<i>ASI.JATKA: České babičky. Ženy, které pomáhaly vychovávat celou generaci mladých Vietnamců</i>	16. 1. 2019
	<i>Hanka nebo Hang? Počeštěná jména Vietnamcům nevadí</i>	15. 1. 2010
RESPEKT	<i>Mladí čeští Vietnamci: cítíme tlak rodiny, ale nechceme se jen honit za prací</i>	17. 4. 2018
iROZHLAS	<i>Migrace v Česku pohledem expertky: Za 25 let se přístup státu nezměnil. Jen přichází méně vzdělaných Ukrajinců</i>	24. 1. 2022
	<i>,Vůbec nevím, proč nám něco slibují.‘ Politické strany cílí na hlasy vietnamské komunity</i>	12. 9. 2021
	<i>Vietnamská tržnice skrývá vlastně malé město, ukazují místní zájemcům</i>	25. 8. 2020
	<i>Vietnamští obchodníci nabízejí zadarmo občerstvení pro záchranné složky a šijí roušky svým zákazníkům</i>	18. 3. 2020
	<i>Největší mezi řetězci jsou vietnamské prodejny, prohlásil šéf svazu obchodu Prouza</i>	8. 10. 2019

ZÁVĚR

Teoretická část mé bakalářské práce měla za cíl hlouběji přiblížit život, historii, kulturu a zvyky vietnamské menšiny. Za hlavní přínos této části práce považuji především souhrnný přehled informací týkajících se vietnamské menšiny žijící v České republice. Věřím, že právě tyto sebrané poznatky mohou být dobrým zdrojem informací pro českou společnost, aby lépe porozuměla kultuře našich vietnamských spoluobčanů. Doufám, že by právě větší informovanost o rozdílech, ale i společných znacích našich kultur mohla vést ke snadnější integraci Vietnamců a zmírnění případných předsudků z naší strany.

Při rešerši vhodných zdrojů pro sepsání této bakalářské práce jsem se setkala se zajímavou skutečností, a to, že počet akademických prací napříč obory zabývajících se vietnamskou menšinou žijící v Česku, je poměrně vysoký. Domnívám se, že to může být způsobeno také tím, že právě vietnamská minorita je u nás třetí nejpočetnější minoritou. Možná právě to, že řada z nás se se členy této menšiny setkává téměř na každodenní bázi, ať už v samoobsluhách, na tržištích, v restauracích, ale také ve školách, na úřadech, nebo prostě jen na ulici, je pochopitelná naše přirozená touha dozvědět se něco víc o jejich nám poměrně vzdálené kultuře.

Jeden z mých závěrů první části bakalářské práce je zjištění, že Vietnamci jsou v české společnosti začlenění poměrně dobře. Na pozitivní přijetí zvláště druhé generace Vietnamců má velký vliv především jejich perfektní znalost českého jazyka. Tato generace již navštěvuje české školy, s češtinou přichází do každodenního styku, a tak pro ně nečiní žádný problém. I přes to, že první generace Vietnamců česká školní zařízení nenavštěvovala, do kontaktu s češtinou přichází zpravidla také každý den, a to proto, že převážná část z nich jsou obchodníci. To znamená, že v běžných situacích se obvykle dorozumí.

Fakt, že vietnamská minorita je stále značně uzavřená podporuje mé osobní zjištění, které nastalo po oslovení několika mladých vietnamských studentů k poskytnutí rozhovorů, které se měly týkat právě hlavních cílů mé bakalářské práce, a to tedy kultury, zvyků a integrace. U mladé, takzvané druhé generace Vietnamců tuto skutečnost může způsobovat například fakt, že se již cítí být více Čechy než Vietnamci. U první generace Vietnamců považuji za hlavní příčinou jazykovou bariéru a jejich přirozenou uzavřenost.

V druhé, praktické části práce byla hlavním cílem analýza českých médií. Veškeré zkoumané zprávy se snažily přiblížit život vietnamské menšiny v České republice. Analyzované články se ve většině případech týkaly především mladé generace Vietnamců.

Právě velký výskyt textů o mladé generaci, dokládá jejich aktivitu a podnikavost. Při analýze některých článků jsem shledávala podobný koncept. V takovýchto případech bylo zajímavé analyzovat postoj jednotlivých autorů k témuž tématu. Většina zpráv se zaměřovala především na integraci Vietnamců do české společnosti. Právě hledisko integrace bylo jedním z hlavních zkoumaných faktorů při analýze jednotlivých článků. Texty, které jsem podrobila analýze informovali o vietnamské menšině v pozitivním slova smyslu. I to může vypovídat o tom, že integrace Vietnamců postupuje pozitivně. Celkově jsem analyzovala dvacet jedna článků, vycházejících v šesti různých médiích. Za zajímavé považuji porovnání článků z veřejnoprávních a soukromých médií. Z analýzy vyplývá, že se tyto texty tematicky nikterak zvlášť nelišily. Autoři článků se názorově ani postojově příliš nelišili. Mezi často se opakující témata se řadí život vietnamské menšiny v České republice a s ním spojená nejen jazyková úskalí. Zajímavé jsou články, přinášející životní příběhy mladých, dnes úspěšných Vietnamců. Většina analyzovaných článků vyšla v letech 2019-2022. To dle mého názoru svědčí o tom, že se nejen česká média začala zajímat o život a kulturu naší třetí největší menšiny hlavně v posledních letech.

SUMMARY

This bachelor's thesis deals with the life of the Vietnamese minority in the Czech Republic. The main goal of this thesis was to present the life of the Vietnamese minority and its culture. The second stated aim focused on the integration of the Vietnamese minority.

Firstly, I present the theoretical part, which consists of five chapters. The first chapter explains the key concepts that run throughout the thesis. The history of Vietnamese migration to the Czech Republic is presented in the second chapter. The historical part focuses on the period before and after 1989. The issue of integration is examined in the following chapter. The fourth chapter deals with the life of Vietnamese in the Czech Republic. It gives an overview of Vietnamese centres and organisations in the Czech Republic. The last chapter presents the cultural life of the minority.

The practical part provides an analysis of articles related to the Vietnamese minority. Articles from the Czech media were the main source for the analysis. The whole analysis focuses mainly on the life of the Vietnamese in the Czech Republic and the related integration. The coexistence of the Czech majority with the Vietnamese minority is also a frequent topic. During the analysis, I focused mainly on the authors' attitudes to individual topics. The attitudes of individual authors were similar in most cases. The analysis provides surprising information, especially in the area of Vietnamese solidarity, especially during the pandemic.

For this bachelor's thesis, I drew information from academic publications, and internet articles and for the practical part, I used online periodicals. To facilitate an overview, I have compiled a summary table.

PRAMENY A LITERATURA**Prameny vydané**

Zákon č. 273/2001 Sb., o právech příslušníků národnostních menšin a o změně některých zákonů.

Zákon č. 40/1993 Sb., o nabytí a pozbytí státního občanství České republiky.

Literatura

BARTH, Fredrik, ed. *Ethnic groups and boundaries: the social organization of culture difference*. Bergen: Universitetsforlaget, [c1969]. 153 s.

BAUMAN, Zygmunt. *Myslet sociologicky: netradiční uvedení do sociologie*. Překlad Jana Ogrocká. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství, 1996. 233 s. Studijní texty; sv. 10. ISBN 80-85850-14-1.

BEDNAŘÍK, Petr et al. *Menšiny kolem nás*. Vydání první. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v.v.i., 2020. 163 s. Metodická příručka. ISBN 978-80-7285-249-9.

BODNÁROVÁ, Daniela et al. *Multi kulti: menšiny v ČR: metodická příručka pro základní školy*. 1. vyd. Olomouc: Agentura rozvojové a humanitární pomoci Olomouckého kraje, 2009. 149 s. ISBN 978-80-254-5225-7.

BURYÁNEK, Jan et al. *Interkulturní vzdělávání: příručka nejen pro středoškolské pedagogy: projekt Varianty*. Praha: Člověk v tísní - společnost při České televizi, ©2002. 518, 84 s. ISBN 80-7106-614-1.

ČERNÍK, Jan et al. *S vietnamskými dětmi na českých školách*. Vyd. 1. Jinočany: H & H, 2006. 221 s. Multikulturní inspirace. ISBN 80-7319-055-9.

ERIKSEN, Thomas Hylland. *Etnicita a nacionalismus: antropologické perspektivy*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012. 352 s. Studijní texty; sv. 51. ISBN 978-80-7419-053-7.

ERIKSEN, Thomas Hylland. *Sociální a kulturní antropologie: příbuzenství, národnostní příslušnost, rituál*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. 407 s. ISBN 978-80-7367-465-6.

FREIDINGEROVÁ, Tereza. *Vietnamci v Česku a ve světě: migrační a adaptační tendence*. Vydání první. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2014. 232 s. Studie; 111. svazek. ISBN 978-80-7419-174-9.

FRITZOVÁ, Marie, PEŠKOVÁ, Michaela a BREITFELDER, Miroslav. *Interkulturalita a národnostní menšiny v teorii i praxi: témata, historie, biografie, holocaust*. Praha: ViaCentrum s.r.o., 2019. 164 s. ISBN 978-80-87646-26-7.

HROCH, Miroslav. *Národy nejsou dílem náhody příčiny a předpoklady utváření moderních evropských národů*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2011. 315 s. Studijní texty; sv. 45. ISBN 978-80-7419-010-0.

IČO, Ján. *Náboženství ve Vietnamu*. 1. vyd. Praha: Muzeum hlavního města Prahy, 2010. 38 s. ISBN 978-80-85394-74-0.

KOCOUREK, Jiří. *Vietnamská kuchyně*. 1. vyd. Praha: Muzeum hlavního města Prahy, 2010. 38 s. ISBN 978-80-85394-76-4.

LEONTIYEVA, Yana et al. *Menšinová problematika v ČR: komunitní život a reprezentace kolektivních zájmů: (Slováci, Ukrajinci, Vietnamci a Romové)*. 1. vyd. Praha: Sociologický ústav AV ČR, 2006. 95 s. Sociologické studie = Sociological studies; 06/10. ISBN 80-7330-098-2.

NÁRODNÍ ÚSTAV LIDOVÉ KULTURY. *Malý etnologický slovník*. Strážnice: Národní ústav lidové kultury, 2011. 115 s. ISBN 978-80-87261-70-5.

PECHOVÁ, Eva. *Vietnamský lunární nový rok = (Tết nguyên đán)*. 1. vyd. Praha: Muzeum hlavního města Prahy, 2010. 38 s. ISBN 978-80-85394-70-2.

PELCOVÁ, Naděžda a kol. *Multikulturalismus a multikulturní výchova*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2009. 226 s. ISBN 978-80-7290-392-4.

PETRÁŠ, René, PETRŮV, Helena a SCHEU, Harald Christian. *Menšiny a právo v České republice*. Vyd. 1. Praha: Auditorium, 2009. 507 s. ISBN 978-80-87284-00-1.

PRŮCHA, Jan. *Multikulturní výchova: příručka (nejen) pro učitele*. Vyd. 1. Praha: Triton, 2006. 263 s. První pomoc pro pedagogy; 4. ISBN 80-7254-866-2.

RÁKOCZYOVÁ, Miroslava, TRBOLA, Robert a HOFÍREK, Ondřej. *Sociální integrace přistěhovalců v České republice*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2009. 309 s. Studie; sv. 60. ISBN 978-80-7419-023-0.

SCHEU, Harald Christian a ASLAN, Ednan. *Migrace a kulturní konflikty*. Vyd. 1. Praha: Auditorium, 2011. 322 s. ISBN 978-80-87284-07-0.

ŠIMEČKOVÁ, Šárka. *Vietnamská komunita v Praze*. 1. vyd. Praha: Muzeum hlavního města Prahy, 2010. 46 s. ISBN 978-80-85394-72-6.

ŠIMKOVÁ, Svatava a ZAJÍC, Jiří. *Na křižovatce kultur, aneb, Romové, Vietnamci a Číňané mezi námi*. [Praha]: NIDM - Národní institut dětí a mládeže, 2010. 21 s. ISBN 978-80-86784-91-5.

ŠIŠKOVÁ, Tatjana, ed. *Menšiny a migranti v České republice*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2001. 188 s. ISBN 80-7178-648-9.

UHEREK, Zdeněk a kol. *Cizinecké komunity z antropologické perspektivy: vybrané případy významných imigračních skupin v České republice*. Praha: Etnologický ústav AV ČR, 2008. 259 s. ISBN 978-80-87112-12-0.

UNIVERZITA KARLOVA. *Velký sociologický slovník. I, A-O*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 1996. 747 s. ISBN 80-7184-311-3.

Film

Banánové děti. [film]. Režie Martin RYŠAVÝ. ČR. 2009. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=5lmF6A99z48&ab_channel=apljoch>. [Cit. 2023-03-25].

Periodika

BROUČEK, Stanislav. Integrační tendence vietnamského etnika v českém lokálním prostředí. In: *Český lid*. 2005, roč. 92, č.2, s. 131–132.

Denní tisk

BOČEK, Jan. Migrace v Česku pohledem expertky: Za 25 let se přístup státu nezměnil. Jen přichází méně vzdělaných Ukrajinců, *iROZHLAS*, 24. 1. 2022. Dostupné také z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/imigrace-imigranti-ukrajina-slovensko-vietnam-rusko-polsko-nemecko-marie_2201240600_jab?_ga=2.19102072.1995118786.1680637195-1817900089.1678953119>. [Cit. 2023-04-02].

Do Thu Trang. ASI.JATKA: České babičky. Ženy, které pomáhaly vychovávat celou generaci mladých Vietnamců, *LIDOVKY*, 16. 1. 2019. Dostupné také z: <https://www.lidovky.cz/relax/lide/asi-jatka-ceske-babicky-zeny-ktere-pomahaly-vychovavat-celou-generaci-mladych-vietnamcu.A190103_202217_lide_ssu>. [Cit. 2023-04-02].

GAJDOŠÍKOVÁ, Vlasta. Vietnamská tržnice skrývá vlastně malé město, ukazují místním zájemcům, *iROZHLAS*, 25. 8. 2020. Dostupné také z: <https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/spolecnost/vietnamska-trznice-brno-prohlidka-kultura-vietnam-jidlo_2008251841_ban?_ga=2.54039656.1995118786.1680637195-1817900089.1678953119>. [Cit. 2023-04-03].

Hanka nebo Hang? Počeštěná jména Vietnamcům nevaří, *LIDOVKY*, 15. 1. 2010. Dostupné také z: <https://www.lidovky.cz/domov/hanka-nebo-hang-pocestena-jmena-vietnamcum-nevadi.A100115_120441_in_domov_mev>. [Cit. 2023-04-02].

HORKÝ, Petr. Mladí čeští Vietnamci: cítíme tlak rodiny, ale nechceme se jen honit za prací, *RESPEKT*, 17. 4. 2018. Dostupné také z: <<https://www.respekt.cz/spolecnost/citime-tlak-rodiny-ale-nehceme-se-jen-honit-za-praci>>. [Cit. 2023-04-02].

HROMÁDKOVÁ, Tereza. My děti ze stanice Česko. Příběhy mladých Vietnamců, kteří u nás uspěli díky houževnatosti a odvaze, *Hospodářské noviny*, 12. 7. 2019. Dostupné také z: <<https://vikend.hn.cz/c1-66606630-my-deti-ze-stanice-cesko-pribehy-mladych-vietnamcu-kteri-u-nas-uspeli-diky-houzevnatosti-a-odvaze>>. [Cit. 2023-03-31].

JELÍNKOVÁ, Barbora. Láska napříč kulturami: Česko-vietnamské vztahy jsou u nás čím dál běžnější, *100+1*, 11. 11. 2022. Dostupné také z: <<https://www.stoplusjednicka.cz/laska-napric-kulturami-cesko-vietnamske-vztahy-jsou-u-nas-cim-dal-beznejsi>>. [Cit. 2023-03-31].

JURAČÁKOVÁ, Michaela. Češi mají nejradši sami sebe, oblíbili si Vietnamce, nesnáší Arabů, *iDNES*, 9. 4. 2018. Dostupné také z: <https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/narodnostni-skupiny-cvvm-sympatie.A180409_151812_domaci_jumi>. [Cit. 2023-04-02].

LINDUŠKA, František. Vietnamské děti z Vyššího Brodu přijely na tábor, aby si vylepšily češtinu, *iDNES*, 24. 8. 2021. Dostupné také z: <https://www.idnes.cz/ceske-budejovice/zpravy/vietnamske-deti-vyssi-brod-tabor-krasetin-cestina.A210823_131201_budejovice-zpravy_khr>. [Cit. 2023-04-02].

Mladí Češi netolerují Romy, rasistický humor už ale netáhne, zjistil průzkum, *iDNES*, 18. 10. 2021. Dostupné také z: <https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/cesi-romove-pruzkum-pristup-rozdily-myty-rasismus.A211018_124124_domaci_baky>. [Cit. 2023-04-02].

MLSOVÁ, Ludmila. Komise má ve Vyšším Brodě zajistit lepší soužití mezi Asiaty a Čechy, *iDNES*, 8. 7. 2020. Dostupné také z: <https://www.idnes.cz/ceske-budejovice/zpravy/vietnamci-asiate-souziti-vyssi-brod-komise-jihocesky-kraj-cizinci.A200702_557088_budejovice-zpravy_mcb>. [Cit. 2023-04-02].

MRÁZOVÁ, Klára. Děti cizinců bojují ve školce s češtinou, největší potíže mají Vietnamci, *iDNES*, 10. 12. 2018. Dostupné také z: <https://www.idnes.cz/plzen/zpravy/matrska-skolka-cizinec-cestina-jazyk-bariera-vietnamec.A181207_444097_plzen-zpravy_vb>. [Cit. 2023-04-02].

Největší mezi řetězci jsou vietnamské prodejny, prohlásil šéf svazu obchodu Prouza, *iROZHLAS*, 8. 10. 2019. Dostupné také z: <https://www.irozhlas.cz/ekonomika/vietnamska-prodejna-tomas-prouza-svaz-obchodu-a-cestovniho-ruchu_1910081847_ako?_ga=2.78172244.1995118786.1680637195-1817900089.1678953119>. [Cit. 2023-04-02].

PEŠEK, Jan. Pro Vietnamce je Česko druhý domov, *iDNES*, 6. 6. 2020. Dostupné také z: <https://www.idnes.cz/liberec/zpravy/petr-lowy-tlumocnik-prekladatel-vietnamstina-vietnamci-soud-ceska-republika-druhy-domov.A200605_104520_liberec-zpravy_jape>. [Cit. 2023-04-02].

PIVOVAR, Jáchym. Vůbec nevím, proč nám něco slibují. Politické strany cílí na hlasy vietnamské komunity, *iROZHLAS*, 12. 10. 2021. Dostupné také z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/volebni-billboard-ve-vietnamstine-trikolora-svobodni-soukromnici_2109120500_piv?_ga=2.49330406.1995118786.1680637195-1817900089.1678953119>. [Cit. 2023-04-03].

PROUZA, Tomáš. Vietnamské večerky tvoří největší obchodní řetězec, žádný zákon to ale neřeší, tvrdí svaz. Změnit by to ale měla novela, *Hospodářské noviny*, 8. 10. 2019. Dostupné také z: <<https://domaci.hn.cz/c1-66655600-vietnamske-vecerky-tvori-nejvetsi-obchodni-retezec-v-cesku-zadny-zakon-to-ale-neresi-zmenit-by-to-mela-novela>>. [Cit. 2023-03-31].

ŠAFEROVÁ, Aneta. Advokátka Thu Nga Haškovcová: Zájmy a přesvědčení jsou důležitější než původ, *Hospodářské noviny*, 25. 6. 2015. Dostupné také z: <<https://archiv.hn.cz/c1-64217770-advokatka-thu-nga-haskovcova-zajmy-a-presvedceni-jsou-dulezitejsi-nez-puvod>>. [Cit. 2023-03-31].

ŠEFROVÁ, Kateřina. Sen o bagetách a asijské kuchyni, *Hospodářské noviny*, 12. 1. 2019. Dostupné také z: <<https://archiv.hn.cz/c1-66426200-sen-o-bagetach-a-asijske-kuchyni-mlady-vietnamec-se-do-ceska-vydal-kvuli-vypraveni-rodicu-a-rozjel-sit-restauraci-kde-vari-podle-mamincina-receptu>>. [Cit. 2023-03-31].

Tři příběhy: Do čtyř let jsem žila ve Vietnamu. Když jsme sem přišli, tak rodiče neměli žádné peníze ani kontakty, *Hospodářské noviny*, 20. 11. 2017. Dostupné také z: <<https://vikend.hn.cz/c1-65959940-tri-pribehy-do-ctyr-let-jsem-zila-ve-vietnamu-kdyz-jsem-sem-prisli-tak-rodice-nemeli-zadne-penize-ani-kontakty>>. [Cit. 2023-03-31].

Vietnamci ušili 13 tisíc roušek: Pomáhat je v nás, jsme na jedné lodi, říká Ami Luong, *Hospodářské noviny*, 11. 4. 2020. Dostupné také z: <<https://domaci.hn.cz/c1-66749300-vietnamci-usili-13-tisic-rousek-pomahat-je-v-nas-jsme-na-jedne-lodi-rika-ami-luong>>. [Cit. 2023-03-31].

ZITA, Martin. Vietnamští obchodníci nabízejí zadarmo občerstvení pro záchranné složky a šijí roušky svým zákazníkům, *iROZHLAS*, 18. 3. 2022. Dostupné také z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/vietnamska-komunita-vecerka-izs-koronavirus_2003181828_zit?_ga=2.54039656.1995118786.1680637195-1817900089.1678953119>. [Cit. 2023-04-02].

Internetové zdroje

Adaptačně integrační kurz. *Vítáme vás srdečně v České republice*. [online]. Dostupné z: <<https://www.vitejtevcr.cz/cs/vitejte-v-cr>>. [Cit. 2023-02-11].

Asociace českých občanů vietnamského původu. *Stanovy*. [online]. Dostupné z: <<https://acvn.cz/stanovy/>>. [Cit. 2023-03-01].

Centra na podporu integrace cizinců. *Adaptačně-integrační kurzy*. [online]. Dostupné z: <<https://www.integracnicentra.cz/>>. [Cit. 2023-02-11].

Centra na podporu integrace cizinců. *Centrum na podporu integrace cizinců Plzeňský kraj*. [online]. Dostupné z: <<http://www.integracnicentra.cz/plzensky-kraj/>>. [Cit. 2023-02-11].

Centra na podporu integrace cizinců. *Sociokulturní kurzy*. [online]. Dostupné z: <<http://www.integracnicentra.cz/aktivity-pro-klienty/#aikurzy>>. [Cit. 2023-02-11].

Cizinci.cz. *Znalost českého jazyka* [online]. Dostupné z: <<https://www.cizinci.cz/znalost-ceskeho-jazyka>>. [Cit. 2023-02-10].

Česko-vietnamská společnost. *Stanovy*. [online]. Dostupné z: <<https://www.cvs-praha.cz/onas/stanovy/>>. [Cit. 2023-02-20].

Český statistický úřad. *Cizinci*. [online]. Dostupné z: <<https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/index.jsf?page=statistiky&katalog=31032>>. [Cit. 2023-02-10].

INFO-DRÁČEK z.s. *O nás*. [online]. Dostupné z: <<https://www.info-dracek.cz/o-nas/#>>. [Cit. 2023-02-24].

Institut komunitního rozvoje. *Vzdělávání pro volný čas – Multikulturalita*. [online]. Dostupné z: <<http://www.ikor.cz/multikultura/doc/Vietnam.pdf>>. [Cit. 2023-03-18].

Ministerstvo vnitra České republiky. *Postup při realizaci aktualizované Koncepce integrace cizinců 2016*. [online]. Dostupné z: <[file:///C:/Users/PC/Downloads/KIC_2016_a_Postup_pri_realizaci_KIC-2016_-_usneseni_vlady_c_26-2016%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/PC/Downloads/KIC_2016_a_Postup_pri_realizaci_KIC-2016_-_usneseni_vlady_c_26-2016%20(1).pdf)>. [Cit. 2023-02-19].

Národní pedagogický institut České republiky. *Adaptační koordinátoři*. [online]. Dostupné z: <<https://cizinci.npi.cz/adaptacni-koordinatori/>>. [Cit. 2023-02-11].

Národní pedagogický institut České republiky. *Oficiální stránky ke zkoušce pro trvalý pobyt a pro státní občanství České republiky* [online]. Dostupné z: <<https://cestina-pro-cizince.cz/>>. [Cit. 2023-02-10].

Národní pedagogický institut České republiky. *Slovníky*. [online]. Dostupné z: <<https://cizinci.npi.cz/metodiky/slovniky/>>. [Cit. 2023-02-10].

Nhóm vãn lang. *Stanovy*. [online]. Dostupné z: <<http://www.cz.vanlang.eu/cz/News.aspx?type=32&id=0>>. [Cit. 2023-03-01].

OBRÁTILOVÁ, Eva. Asistenční linka v mongolském, vietnamském a ukrajinském jazyce. *Migraceonline.cz*. [online]. Dostupné z: <<https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/inspirativni-projekt-asistencni-infolinka-v-mongolskem-vietnamskem-a-ukrajinskem-jazyce>>. [Cit. 2023-02-10].

Organizace zabývající se poradenstvím pro cizince. *Zkouška pro občanství*. [online]. Dostupné z: <<https://cestina-pro-cizince.cz/obcanstvi/obecne-informace/ostatni/dalsi-organizace-zabyvajici-se-vzdelavanim-cizincu/>>. [Cit. 2023-02-11].

PECHOVÁ, Eva. *Migrace z Vietnamu do České republiky v kontextu problematiky obchodu s lidmi a vykořisťování* [online]. Dostupné z: <https://aa.ecn.cz/img_upload/224c0704b7b7746e8a07df9a8b20c098/Zprava_migrace_Vietnam.pdf>. [Cit. 2023-02-10].

PHAM, Katie. Tét Đoan Ngo – Double Fifth Festival. *Danang Leisure*. [online]. Dostupné z: <<https://danangleisure.com/tet-doan-ngo-double-fifth-festival>>. [Cit. 2023-03-20].

South East Asia – liaison, z.s. *Česko-vietnamské ilustrované slovníky*. [online]. Dostupné z: <<https://sea-l.cz/cs/clanky/posts/cesko-vietnamske-ilustrovane-slovniky/>>. [Cit. 2023-02-10].

South East Asia – liaison, z.s. *Naše historie*. [online]. Dostupné z: <<https://sea-l.cz/cs/south-east-asia-liaison-z-s/historie/>>. [Cit. 2023-02-20].

South East Asia – liaison, z.s. *Velký učební Česko-vietnamský slovník kompletní!* [online]. Dostupné z: <<https://sea-l.cz/cs/clanky/posts/velky-ucebni-cesko-vietnamsky-slovník-kompletni/>>. [Cit. 2023-02-10].

TUNGOVÁ, Lenka. Vietnamský tisk v ČR. *Migraceonline.cz*. [online]. Dostupné z: <<https://migraceonline.cz/cz/e-knihovna/vietnamsky-tisk-v-cr>>. [Cit. 2023-03-12].

Viet.cz. *Trung thu – vietnamský den dětí*. [online]. Dostupné z: <<https://www.viet.cz/clanky/26-trung-thu-vietnamsky-den-deti>>. [Cit. 2023-03-20].

Viet.cz. *Typická vietnamská rodina*. [online]. Dostupné z: <<https://www.viet.cz/clanky/16-typicka-vietnamska-rodina>>. [Cit. 2023-03-21].

Viet.cz. *Vietnamská jména*. [online]. Dostupné z: <<https://www.viet.cz/clanky/83-vietnamska-jmena>>. [Cit. 2023-03-22].

VIETUP. *Viet Up. activity*. [online]. Dostupné z: <<https://vietup.cz/aktivity/?attempt=1>>. [Cit. 2023-03-01].

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK, GRAFŮ A DIAGRAMŮ

Tabulka 1: Zpracované články v analýze 43